

O delu skupščine Ljubljana Moste-Polje	str. 1
Program družbenega razvoja in proračun za leto 1967	str. 6
Poročilo sklada za financiranje razvoja družbenega standarda v občini Ljubljana Moste-Polje za leto 1966 in program za leto 1967	str. 12

O delu občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje v letih 1963-1967

OBČINSKA SKUPŠČINA V POGOJIH SAMOUPRAVLJANJA

V marcu mesecu bo potekla štiriletna oziroma dveletna mandatna doba sedanji občinski skupščini in znova bodo volivci odločali, katerim svojim predstavnikom bodo zaupali mesta v novoizvoljeni občinski, republiški in zvezni skupščini. Zato ne bo odveč, če skušamo oceniti naše dosedanje delo, da skušamo ugotoviti, koliko je sedanja skupščina uspela zadovoljiti duha novih ustavnih načel in koliko je uspela slediti in se prilagajati s svojim delom ekonomskim in družbenim reformnim prizadevanjem v zadnjih dveh letih.

»V pripravi za izvolitev novih odbornikov in poslancev bo javna analiza dosedanjega dela skupščin, njihovih uspehov in slabosti v postopnem urešnjevanju ustavnih načel omogočila, da si bodo začetale bodoče delo, in to tako glede njihovega lastnega delovanja, kot tudi glede reševanja tekočih problemov. Razprava o delu skupščin, politično-izvršilnih teles in posameznikov naj pripomore k ustrežnejši in odgovornejši vlogi občana na njegovem delovnem mestu, v krajevni skupnosti, v občini in v celotni družbi. Javna razprava bo tako prispevala k boljši opredelitvi ciljev našega družbenega razvoja, predvsem pa k razvijanju odgovornosti za uresničevanje naše politike na vseh družbenih ravneh...«

Tako je zapisano v sklepih glavnega odbora SZDL Slovenije z dne 18. novembra 1966 o nalogah SZDL v pripravi na skupščinske volitve.

Toda to smo dolžni storiti ne zato, ker je tako zapisano, pač pa ker smo štiri leta uživali zaupanje volivcev in pri tem dobili določene izkušnje, ki bodo prav gotovo lahko koristno služile bodočim predstavnikom v skupščinah, pa tudi volivcem pri njihovem odločanju, komu zaupati nadaljnja štiri leta to odgovorno in nič kaj zavidljivo nalogo.

Ce izvzamemo prva poveljna leta, ko je bilo treba formirati in uveljaviti oblast delovnih ljudi, potem najbrž ne bo pretirana trditev, da je bila pretečena štiriletna mandatna doba ena najodgovornejših obdobij v povojnem času. Najodgovornejših predvsem zato, ker je bilo treba hkrati prekiniti z dolgoletno prakso neposrednega dirigiranja in ob tem utrjevati samoupravo v polnem smislu besede, pač pa tudi zato, ker je bilo potrebno ob izvajanju družbene in gospodarske reforme večkrat storiti ukrepe, ki niso bili preveč popularni glede na še vedno prisotna in še ne izkoreninjena takšna ali drugačna gledanja na vlogo skupščine, njenih organov in odbornikov. Bojevati smo se morali tudi s prakso, ki smo jo nekaj let utrjevali v skupščinskih in drugih samoupravnih predstavniških organih v tem smislu, da je o vsem poklicana odločati, razvijati in reševati le skupščina, drugi samoupravni organi pa imajo polno pravico demokratično razpravljati o njihovih odločitvah, jih eventualno kritizirati, vendar pa so jih dolžni izvajati. Spomnimo se samo dilem, kako naj glasujemo — ali po zahtevi zborov volivcev ali po lastnem prepričanju; ali naj odločamo v korist občine in občinskih sredstev; ali naj še spregledamo tudi subjektivne slabosti v delovnih organizacijah in ne dovolj odgovorno delo njihovih samoupravnih organov; ali je sploh treba razpravljati in glasovati o stvareh, o katerih je že naprej odločeno itn. Boj mnenj, stališč in gledanj na posamezna konkretna vprašanja, ki smo jih obravnavali na občinski skupščini ali v njenih izvršilnih organih — svetih je tisti, ki je značilen za pretečeno mandatno obdobje in je dokaz, da se tudi v naši občinski skupščini prilagajamo novim družbenim odnosom in novi vlogi občinske skupščine; in ta boj ne bo živ le v pogojih družbene in gospodarske reforme, pač pa tudi kasneje, ko bo reforma končana. Bolj verjetno je, da zdaj preživljamo le neko, zaradi donedavnih izrazitih etatiističnih prilik najtežjo etapo, ko gre za resnično uveljavitev samoupravljanja z vsemi njegovimi pravicami, dolžnostmi in posledicami na vseh nivojih in na vsem področju družbeno-ekonomskih odnosov.

Povsem jasno je, da vse skupščine, v sedanji etapi pa zlasti občinske, izgubljajo vse bolj pomen organa oblasti in da postajajo vsaka na svojem območju vse bolj odgovoren samoupravni organ. Toda ne v tem smislu, da bi postala najvišji samoupravni organ, pač pa najodgovornejši organ, kar naj se kaže v tem, da samouprava resnično zaživi in da s polno odgovornostjo skrbi za sinhronizacijo dela in odgovornosti vseh po svojem družbenem položaju enakovrednih — samoupravnih organov na njenem območju.

Ce tako gledamo na novo vlogo občinske skupščine, potem je seveda tudi povsem jasno, da resnično sodelovanje in sinhronizacija dela vseh samoupravnih organov ni odvisna le od metod in sistema

dela občinske skupščine kot foruma, temveč tudi od njenih drugih samoupravnih organizmov v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, družbenih organizacijah in končno od večje ali manjše pripravljenosti samih občanov, da aktivno in konstruktivno sodelujejo pri reševanju skupnih komunalnih problemov, ne glede na to, kje stanujejo in kje so zaposleni.

Ob taki »razporeditvi sil« je še zlasti pomembna vloga in aktivnost občinskega odbornika. Ne toliko njegova vloga in aktivnost v sami občinski skupščini, kot njegova angažiranost v sredini, ki mu je zaupala mandat občinskega odbornika. Zato odbornik ne sme biti registrator dogodkov, pač pa aktiven in polno odgovoren družbeni delavec, ki je voljan usklajevati interese in potrebe posameznikov in posameznih delovnih organizacij ali grupacij z interesi razvoja kumune kot celote in s tem tudi vseh občanov.

Kot forum najodgovornejšega samoupravnega organa v komuni in kot posamezniki, ki smo člani tega foruma, pa nismo uspeli v celoti prilagoditi svojih metod dela spremenjenim družbenim in ekonomskim razmeram v komuni. S tem nikakor ne mislimo, da je v manj ali bolj odgovornih — po teritorialni razširjenosti ali materialnih sredstvih — samoupravnih organih stanje bistveno drugačno. Ko bo dozorela pod silo prilik in sredstev zavest, da je komuna eno in da smo vse to mi vsi skupaj in da je občinska skupščina le najbolj demokratičen organizem, v katerem lahko vsi usklajujemo svoje potrebe s svojimi možnostmi in lastnimi delovnimi rezultati, tedaj bodo tudi naše delovne metode manj nedemokratične in nesistematične, manj bo med nami nestrpnosti, lokalizma in pasivnega spremljanja dela občinske skupščine. Hkrati pa se bo krepila odgovornost vsakega posameznika v organih samoupravljanja kjerkoli v komuni, saj bo soodgovoren ne le ob sklepih samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah, v šoli, v zdravstvenem domu, krajevni skupnosti ali zboru volivcev, pač pa tudi pri urejanju vsega življenja v komuni in tudi njegovih osebnih potreb.

S tem v zvezi je potrebno posebej poudariti sedanjo vlogo in mesto dveh zborov občinske skupščine. Čeprav imata namen usklajevati interese potrošnikov in proizvajalcev, ne bi mogli trditi, da sta zbora v tej fazi ekonomske in družbene reforme tako vlogo resnično tudi odigrala.

Zato bi veljalo prav na osnovi dosedanjih izkušenj pri bodočem sestavu občinske skupščine še posebej opozoriti volivce, da bi izbirali kandidate med tistimi, ki bodo znali v samem sebi in v svoji sredini uresničiti te skupne interese in bodo znali presoditi, kaj je skupnosti v korist, kaj je lahko posameznikom v korist in kaj jim je lahko tudi v škodo.

Ceprav oba zbora občinske skupščine praviloma zasedata skupno, je razprava do predloženih stališč, sklepov in priporočil vedno bolj kritična in večkrat tudi zelo polemična. Opaziti je namreč, da se za rešitev problemov, ki zavirajo hitrejši razvoj na področju gospodarstva ali družbenih služb, poizkuša najti takšne ukrepe in stališča, ki bodo konkretno in v kratkem času odpravili vse tiste vzroke, ki so v naši pristojnosti in katerih rešitev je bolj ali manj odvisna od naše lastne prizadevnosti. To je tudi vzrok, da posamezni predlogi sklepov niso večkrat izglasovani soglasno, temveč z večino glasov ali pa je izid glasovanj občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti različen. Vse bolj prihajajo namreč v razpravah do izraza zelo kritične ocene odbornikov občinskega zbora do problemov v gospodarstvu in obratno odbornikov zbora delovnih skupnosti do problemov v družbenih službah. Prav to dejstvo narekuje nujnost obstoja dveh zborov še naprej, čeprav bo potrebno v redno prakso uvesti več samostojnosti zasedanj zborov.

Preteklo mandatno obdobje je bilo za razvoj družbeno-ekonomskih odnosov in gospodarstva eno najpomembnejših in povojnem času, saj so bili s sprejetjem ustave postavljeni temelji samoupravljanja, ob koncu pa je bila uvedena družbena in gospodarska reforma, ki terja globoko presnovo celotnega našega družbenega življenja.

Samoupravljanje v delovnih organizacijah se je v preteklem obdobju nadalje okrepilo in poglobilo. Organi upravljanja so postali nosilci najpomembnejših odločitev o delitvi kolektivno ustvarjenih sredstev in o politiki gospodarjenja s sredstvi, s katerimi upravljajo. Začetna ovira na poti k popolni afirmaciji samoupravljanja je bila v gospodarskih pogojih, ki so se izoblikovali v razvoju sistema družbeno-ekonomskih odnosov.

Zato je bil pglaviten namen reforme, da s spremembo sistema delitve narodnega dohodka izravna nesorazmerni razvoj v gospodarstvu in negospodarstvu ter spremeni delitev sredstev med družbo in delovnim kolektivom, s čimer so v samoupravljanju

ustvarjeni vsi pogoji za občutno razširitev materialne osnove njihovega delovanja.

Takšne spremembe v družbeno-ekonomskih odnosih so terjale od občinske skupščine, da se je v precejšnji meri usmerila prav na gospodarsko aktivnost delovnih organizacij in pri tem ugotavljala splošne učinke družbeno-ekonomskih ukrepov.

Gospodarstvo občinske skupnosti se je v zadnjih letih uspešno razvijalo, saj kaže vsestransko ugodne gospodarske dosežke. Narodni dohodek vsa zadnja leta hitro narašča. V letu 1963 je družbeno gospodarstvo ustvarilo 17,1 milijard narodnega dohodka, v letu 1965 26 milijard, za leto 1967 pa je pričakovati nadaljnji porast narodnega dohodka na 34,5 milijarde. Ponovna pospešitev proizvodnje, zlasti pa njenih ekonomskih dosežkov mora biti odgovor na precej težje gospodarske pogoje, ki bodo v letu 1967, zlasti v primerjavi s preteklimi leti. Dosežena hitrost razvoja ni rezultat le dviga cen proizvodov, ampak predvsem rezultat notranjih organizacijskih ukrepov na učinkite reforme. Dejstvo je namreč, da so bile lani cene proizvodov »zamrznjene« ali pa so bile pod družbeno kontrolo in se niso prosto oblikovale.

Posebno vrednost daje takšno gibanje narodnega dohodka, če ga primerjamo z gibanjem zaposlenih, ki so pri tem sodelovali. V letu 1963 je bilo povprečno zaposlenih v gospodarstvu 10.690, v letu 1965 11.075, v prvem letu reforme pa 10.770. Pomeni, da je bilo v letu 1966 zaposlenih 3,7 % več delavcev kot v letu 1963, ustvarjeno pa za dve tretjini več narodnega dohodka.

Prikazano gibanje narodnega dohodka, zlasti pa njegova ugodnejša delitev med družbo in delovnimi kolektivi, sta omogočila močan porast ustvarjenih sredstev, s katerimi gospodarijo delovni kolektivi. V letu 1963 je ostalo delovnim kolektivom 40 % ustvarjenih sredstev, v letu 1966 pa bo od ustvarjenega narodnega dohodka ostalo podjetjem že okrog 60 % ustvarjene vrednosti.

V zadnjem obdobju ni bila okrepljena le materialna osnova gospodarjenja v podjetju, ampak so se občutno povečali tudi osebni dohodki. V letu 1963 je bilo izločenih iz dohodka za osebne dohodke 4,5 milijarde, v letu 1966 pa 10,8 milijarde. Tolikšen porast izločenih sredstev iz dohodka ne izraža v enaki meri tudi porast življenjskega standarda delavcev, ker so istočasno porastli tudi življenjski stroški in so zato realni osebni dohodki nižji, kot so izraženi v porastu mase.

Pomembna in stalna naloga je tudi skrb za hitrejši naraščanje izvoza. Ta je porastel od 4,9 milijonov dolarjev v l. 1963 na 9,3 milijonov dolarjev v letu 1966. Večji del porasta odpade na leto 1964 in 1965, med tem ko je celoten izvoz v l. 1966 v primerjavi z letom 1965 približno enak.

Na področju investicijske dejavnosti so se delovni kolektivi prilagodili novim pogojem zlasti zaradi zmanjšanih možnosti najemanja investicijskih kreditov in preusmeritve v manjše, toda intenzivnejše investiranje (modernizacijo obstoječe proizvodnje). Omeniti pa je potrebno pomembnejše investicijsko prizadevanje v občinskem gospodarstvu, in sicer: dokončanje Toplarne in Yulona, silosa Žito, izgradnja skladiščne hale v Javnih skladiščih, rekonstrukcije v Papirnici Vevče idr.

Ceprav izraža celotni gospodarski razvoj v preteklih letih ugodne težnje, pa je vendarle treba poudariti, da je razvoj v terciarnih dejavnostih (trgovina, obrt, gostinstvo) še vedno prepočasen zlasti glede razširitve njihove dejavnosti in delovne usposobljenosti. Sredstva, ki so bila doslej vložena, so sicer omogočila ureditev nekaterih problemov s tega področja (npr. osnovno preskrbo v najbolj naseljenem mestnem področju), vendar je še vedno precej nerešenih nalog pri razvoju teh za občana zelo pomembnih področij.

A

ORGANIZACIJA IN SESTAVA SKUPŠČINE, AKTIVNOST ODBORNIKOV IN ČLANOV SVETOV

I. OBČINSKA SKUPŠČINA

Občinsko skupščino Ljubljana Moste-Polje sestavljata dva zbora, in sicer občinski zbor in zbor del. skupnosti, ter šteje skupaj 80 odbornikov. Občinski zbor šteje 40 odbornikov, izvoljenih v 40 volilnih enotah, ki pokrivajo celotno območje občine. Zbor delovnih skupnosti šteje prav tako 40 odbornikov, izvoljenih v 37 volilnih enotah, ki zajemajo delovne organizacije s področja gospodarstva, prosvete in kulture, zdravstva in socialnega varstva ter državne organe, družbene organizacije in društva.

V mandatnem obdobju 1963-67 je sestav občinske skupščine naslednji:

od skupnega števila odbornikov skupščine je 19 % žensk in 81 % moških. Število odbornic je precej manjše v občinskem zboru (le 12 % vseh odbornikov), večje pa je v zboru delovnih skupnosti (25 %). Povprečna starost odbornikov skupščine je 38 let, podrobnejši starostni sestav skupščine pa je razviden iz naslednjega pregleda:

Starostna skupina	Število	%
do 25 let	1	1,3
od 25 — 35 let	24	30,0
od 35 — 45 let	42	52,5
od 45 — 50 let	10	12,5
nad 50 let	3	3,7
	80	100

Glede na stopnjo šolske izobrazbe je sestav odbornikov skupščine naslednji:

visoko ali višjo izobrazbo ima	29 odbornikov ali 36 %
srednjo šolsko izobrazbo ima	23 odbornikov ali 29 %
poklicno (obrtno) šolo ima	12 odbornikov ali 15 %
nižjo šolsko izobrazbo ima	16 odbornikov ali 20 %

Število odbornic v skupščini, predvsem v občinskem zboru, ni zadovoljivo. Zato bo potrebno pri bodočih volitvah temu posvetiti več pozornosti. Starostni sestav skupščine pa je zelo ugoden, saj je več kot 82 % vseh odbornikov starih od 25 do 45 let.

Glede izobrazbe ni bistvenih razlik med odborniki obeh zborov, le da ima v občinskem zboru nekoliko več odbornikov višjo in visoko izobrazbo, v zboru delovnih skupnosti pa srednjo. Razumljivo je, da je tudi izobrazba eden pogojev, ki odbornika bolj ali pa manj usposablja za razumevanje zamotanih problemov in nalog, ki jih obravnava in rešuje skupščina in mu omogoča, da lahko konstruktivno in ustvarjalno sodeluje pri njihovem reševanju.

Na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah in družbenih službah je zaposlenih 29 % odbornikov, od tega 14 % na delovnem mestu direktorja. Značilno je, da je na vodilnih delovnih mestih zaposlenih dosti več odbornikov občinskega zbora (38 %) kot pa odbornikov zbora delovnih skupnosti (23 %).

Morda bi prav v tem lahko iskali razloge nekoliko večje aktivnosti in sodelovanja odbornikov občinskega zbora tudi pri obravnavanju gospodarske problematike, kar bi bilo sicer normalno za zbor delovnih skupnosti. Sicer pa je število odbornikov, ki so zaposleni na vodilnih delovnih mestih (predvsem v občinskem zboru), še vedno precejšnje, čeprav že neprimerno manjše kot pred leti.

Prav bo, da se pri naslednjih volitvah odbornikov zagotovi večja udeležba neposrednih proizvajalcev in s tem omogoči njihov neposredni vpliv na sprejemanje odločitev in zaključkov v skupščini.

Od skupnega števila odbornikov jih je 56 % zaposlenih v gospodarskih, 44 % pa v negospodarskih dejavnostih. V posameznih zbora je odnos med odborniki, zaposlenimi v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, naslednji:

	gospodarska dej.	negospodarska dej.
občinski zbor	35 % odb.	65 % odb.
zbor delovnih skupnosti	77 % odb.	23 % odb.

Med gospodarskimi panogami so najmočnejše zastopane industrija, gradbeništvo in promet, in to v obeh zbora, med negospodarskimi pa predvsem kultura, prosveta in zdravstvo.

Ceprav ne gre zanikati pomembnosti ustreznega strukturnega sestava skupščine (nasploh lahko sedanjí sestav skupščine štejemo za primeren), je vendarle res, da struktura skupščine ni edini niti najvažnejši faktor, ki že sam po sebi pogojuje njeno uspešno delovanje. Zato bi najbrž v bodoče ne bilo prav za vsako ceno vzdrževati sedanjo ali celo stremeti za neko »idealno« strukturo skupščine, kajti zasledovanje takih ciljev bi brez dvoma imelo posledice za kvaliteten sestav in delo skupščine. Zato je tudi v bodoče pri izbiri odbornikov potrebno stremeti za tem, da se zagotovi ustreza kvaliteta dela skupščine, da se v skupščino izvolijo tisti občani, ki bodo sposobni aktivno in ustvarjalno sodelovati pri njenem delu, pri kreiranju njene politike ter pri izvajanju te politike in sklepov skupščine.

Ugotavljanje obremenjenosti sedanjih odbornikov s funkcijami v skupščini in njenih organih kaže, da 52 % odbornikov opravlja poleg odborniške še 1 funkcijo v organih skupščine, 18 % odbornikov opravlja še 2 funkciji, 15 % odbornikov še 3 funkcije in 5 % odbornikov opravlja še 4 ali več funkcij v organih skupščine; 10 % odbornikov opravlja le odborniško funkcijo.

Poleg dolžnosti, ki jih opravljajo v skupščini, odborniki tudi aktivno sodelujejo v drugih organih in organizacijah zunaj skupščine. Tako sodeluje in opravlja razne funkcije:

v organih samoupravljanja	53 % odb.
v družbenopolitičnih organizacijah	34 % odb.
v družbenih organizacijah in društvih	23 % odb.

Ce upoštevamo vse funkcije, ki jih odborniki poleg te dolžnosti opravljajo v skupščini in organih zunaj nje, ugotovimo, da v povprečju vsak odbornik opravlja še 3 do 4 funkcije.

Ti podatki nedvomno kažejo na preveliko obremenjenost odbornikov. Če opravljanje odborniške dolžnosti je tako zahtevna in odgovorna naloga, da zahteva polno angažiranje. Poleg tega vsak odbornik sodeluje še v enem ali dveh kolegialnih organih skupščine, kar ga še dodatno obremenjuje. Zato bi bilo v prihodnje brezpogojno zagotoviti, da se odbornikov

ne obremenjuje s funkcijami v raznih drugih organih in organizacijah zunaj skupščine. Le z doslednim upoštevanjem tega načela bo odborniku omogočeno uspešno izvrševanje njegove osnovne dolžnosti — dolžnosti odbornika — tako v odnosu do volivcev kot tudi do skupščine.

Od dosedanjih odbornikov prvič sodeluje v predstavniskem telesu 76 %, drugič 16 %, ostalih 8 % odbornikov pa sodeluje v predstavniskem telesu že tretjič oz. četrtič.

Podatki o odsotnosti, opravičeni ali neopravičeni, so lahko dokaj dobro merilo ne samo o aktivnosti odbornikov, pač pa tudi o aktivnosti in uspešnosti celotne skupščine.

Ce primerjamo podatke o izostankih odbornikov s sej v dveh obdobjih, in sicer od 1963 do 1965 in od 1965 do 1967, lahko ugotovimo, da število izostankov narašča.

Pregled navzočnosti oziroma odsotnosti po zbora in skupno:

Od 1963 do 1965					
Občinski zbor			Zbor delovnih skupnosti		
štev. sej	% navz.	% ods.	štev. sej	% navz.	% ods.
31	77,7	22,3	31	75	25
Od 1965 do 1967					
Občinski zbor			Zbor delovnih skupnosti		
štev. sej	% navz.	% ods.	štev. sej	% navz.	% ods.
28	63,7	36,3	28	62,3	37,7
Od 1963 do 1967					
Občinski zbor			Zbor delovnih skupnosti		
štev. sej	% navz.	% ods.	štev. sej	% navz.	% ods.
59	72,8	27,2	59	72,6	27,4

Da udeležba na sejah pada, je razvidno tudi iz podatka, da so v drugem obdobju nekateri odborniki bili na sejah le enkrat, trikrat in petkrat, medtem ko v prvem obdobju tega pojava ni bilo. Največ je odbornikov, ki so bili 10 in 15-krat na sejah, in sicer je to število 36 za oba zbora v obeh obdobjih; za večje število sej pa navzočnost rapidno pada, tako da sta v prvem obdobju bila na vseh sejah skupščine 2, v drugem pa 1 odbornik občinskega zbora; izmed odbornikov zbora delovnih skupnosti pa v prvem obdobju ni bil nihče na vseh sejah, v drugem pa le 1 odbornik.

Iz podatkov izhaja, da odborniki redkeje obiskujejo seje proti koncu svoje mandatne dobe. Zato je odstotek izostankov v drugem obdobju višji, saj polovici odbornikov poteka 4-letni mandat.

Zanimiv je tudi podatek, kolikokrat so odborniki v mandatni dobi od leta 1963 do 1967 razpravljali v skupščini. Od 120 odbornikov jih je

	odbornikov
1-krat razpravljalo	16
2-krat razpravljalo	13
3-krat razpravljalo	8
4-krat razpravljalo	11
5 do 10-krat razpravljalo	15
nad 10-krat razpravljalo	22
nikoli razpravljalo	34
s k u p a j razpravljalo	120

II. ORGANI SKUPŠČINE

Kot politično-izvršilne organe in organe družbenega samoupravljanja na področjih, za katera so ustanovljeni, ima občinska skupščina 14 svetov. Sveti so ustanovljeni za naslednja področja oziroma panoge:

1. industrijo in promet;
2. trgovino, gostinstvo in turizem;
3. kmetijstvo in gozdarstvo;
4. obrt;
5. delo;
6. družbeni načrt in finance;
7. gradnje in urbanizem;
8. komunalno gospodarstvo;
9. zdravstvo;
10. socialno varstvo;
11. vzgojo in izobraževanje;
12. kulturo;
13. telesno kulturo;
14. splošne in notranje zadeve.

Svete sestavljajo člani, ki jih je imenovala skupščina izmed odbornikov in izmed občanov ter člani, ki so jih v svete neposredno delegirali najvišji samoupravni organi delovnih in drugih organizacij. Posamezni sveti imajo od 7 do 13 članov. Skupno sodeluje v svetih 140 članov, od teh je 32 % odbornikov, 17 % članov je imenovala skupščina izmed občanov, 51 % članov svetov pa so neposredno delegirali samoupravni organi delovnih in drugih organizacij. V svetih prvič sodeluje 68 % članov, ostali pa so že sodelovali v prejšnji mandatni dobi. Od skupnega števila članov svetov je 21 % žensk.

Visoko in višjo ali srednjo strokovno izobrazbo ima 81 % članov. Na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu ali družbenih službah pa je zaposlenih 36 % članov svetov.

Če večkrat je bilo postavljeno vprašanje, ali je sedanja organizacija svetov najustreznejša. Gre za to, ali naj ima skupščina večje ali manjše število svetov. Obstoječa organizacija svetov je takšna, da je za posamezno gospodarsko ali družbeno dejavnost ustanovljen samostojen svet s sorazmerno majhnim številom članov.

Morda bi kazalo preučiti možnost organizacije svetov le za najosnovnejša delovna področja, kot so npr. področje gospodarstva (sedaj 4 sveti), področje urbanizma, gradnje in komunalnega gospodarstva, področje zdravstva in socialnega varstva, področja vzgoje, izobraževanja, kulture in telesne kulture, področje financ in morda še nekatera druga. Seveda bi tako organizirane svete moralo sestavljati precej večje število članov kot sedanje (npr. najmanj 15 do 20). Obstaja mnenje, da le tako široko sestavljeni sveti, v katerih sodelujejo občani, ki sicer uspešno poklicno sodelujejo na področjih, ki jih pokriva posamezni svet in so hkrati sposobni presojati probleme tudi s širših družbenih vidikov, lahko kvalificirano razpravljajo in demokratično odločajo.

Sveti in komisije skupščine so vse bolj samostojni pri formiranju stališč in sklepov, ki jih sprejemajo ali jih predlagajo skupščini. Pomanjkljivost je le v tem, da je delovanje svetov še vse preveč izolirano, da ni zadostne povezanosti s prakso in da so zaradi tega odločitve večkrat enostranske. Vzroke za to je iskati v številčnem in kadrovskem sestavu svetov in v aktivnosti članov pri obravnavanju konkretnih vprašanj. Inicijativa za rešitev problemov je še vedno preveč prepuščena upravnim organom, namesto da bi bil iniciator svet.

Za preučevanje pomembnejših vprašanj, pripravljanje predlogov in za opravljanje drugih zadev iz svoje pristojnosti ima skupščina stalne inčasne komisije, in sicer:

1. za prošnje in pritožbe;
2. za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja;
3. mandatno-imunitetni komisiji obeh zborov;
4. za vprašanja invalidov in borcev NOV in
5. za družbeno nadzorstvo.

Poleg teh stalnih komisij ima skupščina trenutno formiranih še 9 časasnih komisij.

Komisije imajo od 5 do 9 članov. Skupno sodeluje v komisijah 93 članov. Sestavljajo jih odborniki (33 %), občani, ki jih je imenovala skupščina in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Komisije le preučujejo posamezna pomembnejša vprašanja in pripravljajo rešitve za predstavniki ali političnoizvršilni organ; le v izjemnih primerih tudi same odločajo.

Po prikazanih podatkih lahko ugotovimo, da v skupščini in njenih organih sodeluje — bodisi kot odborniki, bodisi kot člani svetov in komisij — skupaj več kot 220 občanov.

B

DELO OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

Ker bo z letošnjimi volitvami zapustila skupščino oziroma njene zbore tudi druga polovica odbornikov, ki so bili izvoljeni leta 1963, to je neposredno po uveljavitvi novih ustav in občinskega statuta, je prav, da v tem delu navedemo nekaj najbistvenejših podatkov o delu skupščine v mandatnem obdobju od 1963—1967.

Kot za vse družbeno-ekonomsko dogajanje v tem času, je tudi za delo skupščine značilna izredno živahna aktivnost, ki jo je vsiljevala bogata vsebina problemov časa in prostora, v katerem in za katerega je ta sestav skupščine deloval. Od zahtev prostora, ki ga označujeta izredno bogata struktura gospodarstva, komunalnih problemov in ne nazadnje tudi problemov družbenih služb, kar je že samo na sebi obremenjevalo skupščino in njene organe, sta k temu še vedno prispevala tudi bogata zvezna in republiška zakonodaja, ki še vedno prinašata številne zadeve v pristojnost občinskih skupščin. V mestu Ljubljani je ta pojav zadnje čase nekoliko omiljen spričo delitve pravic in dolžnosti občine na skupščine ljubljanskih občin in mestni svet, je pa še vedno prisoten.

Tako stanje zelo prepričljivo potrjuje dejstvo, da sta se zbora občinske skupščine v mandatni dobi 1963 do 1967 sestala 64-krat,* kar pomeni, da je bila na vsakih 18 dni seja zbora (skupne seje, ločene seje, seje splošno političnega zbora). Ker so trajale seje zborov v povprečju 3.20 ure, pomeni, da so bili odborniki zaposleni samo na sejah občinske skupščine približno 208 ur. Močno angažirane skupščine osvetljujejo tudi podatki o številčnosti problemov, ki so bili v tej dobi obravnavani: velja omeniti, da je bilo na vseh sejah zborov obravnavanih 485 točk dnevnega reda. V povprečju je odpadlo na eno sejo zborov 7,5 točk dnevnega reda, glede na čas trajanja sej pa je bilo v povprečju porabljeno za razprave in sklepanje o eni točki dnevnega reda povprečno 45 minut. Glede na dejstvo, da sestavljavci dnevnih redov niso bili naklonjeni pretirani drobitvi točk dnevnega reda in so bile marsikdaj v eni točki obravnavane najrazličnejše, sicer samostojne, po vsebini pa podobne zadeve, je mogoče narediti zaključek, da je tudi za to obdobje značilna močna obremenjenost skupščine oz. njenih zborov. Podatek o povprečnem času, ki je bil porabljen za razpravo in sklepanje o posamezni točki dnevnega reda, pa najbrž še vedno postavlja vprašanje, ali so imeli odborniki dovolj časa, da bi v približno 45 minutah doobro osvetlili vsako vprašanje, ki je bilo na dnevnem redu skupščine. Sodeč po tem, kako malo časa je mnogokrat ostalo za zadnje točke dnevnega reda, najbrž ni neutemeljen zaključek, da so bili dnevní redí sej še vedno preveč obsežni, za razpravo v vseh zadevah pa je bilo na razpolago premalo časa.

Res je, da so bile vse zadeve z dnevnih redov skupščine obravnavane že v svetih oz. komisijah in da so tam sodelovali mnogi odborniki, res je tudi, da so bile mnoge zadeve obravnavane na zbora volivcev in zbora delovnih ljudi, da so bile vse zadeve obravna-

* Opomba: Ti podatki vsebujejo tudi predvidene seje do izteka mandatne dobe.

vane na kolegijih predsednikov svetov, kar pa še vedno ne more nadomestiti natančnejšega izoblikovanja stališč, ki ga omogočajo razprave na zborih. To pa še posebno velja za odločanje o tistih težjih zadevah, ki so bile skoraj na vseh dnevnih redih skupščine in so zahtevale obilo gradiva.

V obravnavani mandatni dobi so odborniki obeh zborov prejeli več kot 5000 strani gradiva za seje zborov, kar pomeni, da je bilo v povprečju za eno sejo zborov oz. zbora pripravljenih nad 75 strani različnih analiz, osnutkov, predpisov, poročil, obrazložitev in podobno. Čeprav je obsejni analitični dejavnosti upravnih organov skupščine marsikdaj mogoče očitati dolgovoznost, je ta dejavnost omogočila, da je skupščina uspešno izvršila velik del svojih nalog. To, da so imeli odborniki v pripravah za sejo opravka s približno 75 stranmi gradiva, je še vedno vprašanje, ki mu je treba v naslednji mandatni dobi posvetiti posebno pozornost.

Med zanimivosti skupščinskega delovanja sodi nadalje vprašanje, o katerih področjih družbeno-ekonomske aktivnosti je bil na skupščinskih sejah največ govor.

Statistika pove, da je od skupnega števila obravnavanih točk dnevnega reda odpadlo na posamezne veje dejavnosti:

Točke dnevnega reda

1. gospodarstvo — splošno	21
2. industrija	6
3. trgovina	3
4. Obč	5
5. komunalna	21
6. gradbeništvo in urbanizem	15
7. kmetijstvo in gozdarstvo	16
8. zdravstvo	6
9. socialno varstvo	15
10. šolstvo in kultura	12
11. telesna kultura	6
12. finance — splošno	23
13. družbeni načrt in proračun	22
14. splošne in notranje zadeve	87
15. kadrovske zadeve	39

Razliko do skupnega števila točk dnevnega reda pa predstavljajo uvodne in zaključne točke dnevnega reda, ki so se običajno ponavljale.

Podatki o aktivnosti skupščine kažejo, da skoraj ni področja družbeno-ekonomske aktivnosti, kateremu v pretekli mandatni dobi posamezni zbori oz. skupščina kot celota ne bi posvečali pozornosti. Tako so bila npr. razna vprašanja s področja gospodarstva kar 51-krat na dnevnih redih sej skupščinskih zborov. Čeprav tudi vprašanja iz raznih področij družbenih služb niso bila zanemarljiva, je nekoliko upravičen dvom v pravilnost razmerja 51 : 39 točk dnevnega reda v korist gospodarstva. Komunalna, gradbeništvo in urbanizem so bili iz docela upravičenih razlogov kar 36-krat na dnevnem redu. Splošne finance, družbeni načrt in proračun so se pojavile v dnevnih redih kar 45-krat. Obstoji dvom v upravičenost take delitve pristojnosti med skupščino in svetom, ki relativno veliko število splošnih finančnih zadev še vedno uvršča med pristojnosti skupščine.

Nekaj podobnega bi se dalo trditi tudi za vprašanja s področja splošnih in notranjih zadev, ki so se pojavila pred skupščino nič manj kot 87-krat. Končno pa obstoji še vprašanje, če reševanje mnogih kadrovskega zadev ne bi kazalo prenesti na svete in druge samoupravne organe v občini.

Positivna bilanca aktivnosti skupščine se kaže tudi v številu takih ali drugačnih rešitev, ki jih je skupščina sprejela po razpravah o prej navedenih točkah dnevnega reda.

Da bi bilo izvajanje bolj prepričljivo, si tudi to pot pomagamo s konkretnimi podatki. Obā zbora skupščine ali zbori na ločenih sejah so v tem času sprejeli 269 odločitev. Te odločitve so naslednje:

- 68 odlokov občinske skupščine,
- 6 odredb občinske skupščine,
- 145 sklepov (brez sklepov o kadrovskega zadevah in sklepov, sprejetih v obliki odlokov),
- 28 priporočil,
- 11 smernic,
- 11 raznih zaključkov.

Med sprejetimi odločitvami so najmočnejše zastopani razni sklepi in odloki skupščine. Dejstvo, da je skupščina v tem času sprejela 74 odlokov in odredb, kaže na relativno bogato normativno dejavnost skupščine. Če bi k temu dodali še vse tiste, sicer občinske odloke, ki jih je za mestno območje sprejel mestni svet, je mogoče še vedno zaključek, da med sprejetimi rešitvami prevladujejo obvezni predpisi.

Običajni sklepi so še vedno najpogostejša oblika odločitve občinske skupščine. Kot številni odloki so tudi sklepi mnogokrat samo nadaljevanje izvajanja predpisov širše družbeno-politične skupnosti in le njihov manjši del predstavlja originalne občinske predpise oz. izvirne rešitve. Čeprav v perspektivi ni mogoče pričakovati takih sprememb zvezne in republiške zakonodaje, da bi v odlokih in drugih aktih občinske skupščine prevladovali originalni občinski predpisi, ni mogoče zanikati potrebe, da bi občinska skupščina v prihodnji mandatni dobi obravnavala vse več izvirnih občinskih problemov in problemov samoupravljanja ter sprejemala ustrezajoče zaključke. Če bo skupščina na tej poti doslednejša, je upravičeno pričakovati, da se bo spremenila tudi struktura sprejetih zaključkov v korist »priporočil« in »smernic« skupščine. Ta oblika zaključkov, ki sicer ne sodi v skupino obveznih predpisov, je bila v praksi občinske skupščine oz. njenih zborov že močno uporabljena. Dejstvo, da je bilo v tem času sprejetih kar 39 priporočil in smernic, govori v prid pospešenega uveljavljanja skupščine kot najvišjega organa samoupravljanja v občini.

Za problematiko sprejetih zaključkov je važno še vprašanje, kako so jih izvrševali in spoštovali tisti, na katere so se nanašali. Iz poročil o izvršitvi sklepov,

ki jih je skupščina obravnavala na vsaki redni seji, je mogoče zaključiti, da so se izvršitev sklepov lotevali dosledno; je pa res, da je bila kaka vrsta zaključkov deležna večje pozornosti. Tako npr. ni primerov hude kršitve oz. neizpolnjevanja odlokov, odredb in sklepov skupščine, še vedno pa je vprašanje, kako prizadeti samoupravni organi sprejemajo priporočila in smernice občinske skupščine. Dosti krivde za tako pojmovanje najbrž nosijo tudi upravni organi in sveti skupščine ki so po dosedanjih ocenah premalo skrbeli za izvajanje teh priporočil. Nekaj krivde za neupoštevanje in neizpolnjevanje določenih smernic in priporočil pa bo najbrž tudi v pomanjkljivi demokratični proceduri, ki je vladala ob sprejemanju priporočil in smernic. Večja udeležba prizadetih samoupravnih organizacij v razpravah in pri sprejemanju takih priporočil bi bržčas ustvarila ugodnejše razpoloženje in pripravljenost za njihovo neposredno izpolnjevanje.

C

OBČINSKA SKUPŠČINA, ZBORI VOLIVCEV IN ZBORI DELOVNIH LJUDI

Zbori volivcev so bili in ostanejo oblika neposredne demokracije, prek katere so občani neposredno sodelovali v uveljavljanju pravic in izpolnjevanju dolžnosti občine, institucija, prek katere so občani izražali svoje mnenje o sklepih ali sprejemanju sklepov o bistvenih vprašanjih komune in krajevne skupnosti.

V dveletnem obdobju (1965—66) dela občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje je bilo sklicanih 562 zborov volivcev, od tega 227 zborov volivcev po krajevnih skupnostih in 316 zborov delovnih ljudi. Skupaj se je zborov volivcev udeležilo 43.742 občanov, od tega 13.146 po krajevnih skupnostih in 30.596 občanov v delovnih organizacijah. Udeležba na zborih volivcev po krajevnih skupnostih je bila po sklicih zelo različna. Osnovna ugotovitev je, da je bila v mnogih primerih pod podpisanim minimumom; večjo udeležbo ugotavljamo le na nemestnem območju, kjer je dosegla tudi več kot 50 % vpisanih volivcev. Zadovoljivo udeležbo ugotavljamo tudi na zborih delovnih ljudi, saj se je npr. v februarju 1966 udeležilo zborov delovnih ljudi 42 % in v oktobru 1966 37,5 %. Tudi udeležba na zadnjih decembrskih zborih volivcev je bila zadovoljiva in se je zborov volivcev udeležilo okoli 20 % vpisanih volivcev. Kljub temu pa se za določena območja postavlja vprašanje, ali je kvorum pod minimumom pristojen za odločanje tudi v imenu drugih, včasih tudi več kot 90 % nenavzočih volivcev.

Brez dvoma so temu vzrok tudi organizacijske pomanjkljivosti, saj so se mnogokrat sklicevali zbori volivcev za več volilnih enot skupaj, čeprav analize kažejo, da procent udeležbe temu sorazmerno pada in da je mnogo ugodnejša udeležba na zborih, ki štejejo od 200—300 vpisanih volivcev.

Cemu vse je še pripisati slabo udeležbo? Čestokrat so bili zbori volivcev organizacijsko slabo pripravljeni in občani neobveščeni oziroma so bili obveščeni v zadnjem trenutku. Praksa kaže, da je bila udeležba in izvedba dobra, če se je pred zborom sestal politični aktiv terena in se predhodno organizacijsko in vsestransko pripravil na zbor volivcev. Praksa namreč kaže, da je bil zbor obiskan, razprava plodna in sklepi realni, če je bilo gradivo skupaj z vabili dostavljeno občanom. Torej je tudi premajhna informiranost občanov o problemih komune vzrok za slab obisk. Tudi formalizem in gradivo, ki že na zunaj kaže, da gre le za potrjevanje že sprejetih sklepov, odbijajo nekatere kategorije volivcev tako, da na zboru volivcev ne prihajajo.

Naša pretekla pomanjkljivost, da na vprašanja in sklepe zborov volivcev nismo odgovarjali po več mesecev ali sploh ne, je odvrnila občane od sodelovanja na zborih samih in od kreiranja politike v občini. S tako prakso smo prekinili v preteklem letu in uvedli sistem registracije sklepov in kar najhitrejšega posredovanja odgovorov. Po uvedbi evidentiranja sklepov zborov volivcev smo v zadnjem obdobju odgovorili na 1.443 sklepov in vprašanj.

Odbornik občinske skupščine ni samo družbeni delavec, predstavnik volivcev, ampak je največkrat zaposlen na svojem delovnem mestu in mnogokrat obremenjen še z dodatnimi funkcijami.

Če odbornik pristane na kadidaturo in izvolitev, je nujno, da prevzame tudi vse obveze in odgovornosti do volivcev pa do dela v skupščini in njenih organih. Iz ostalih podatkov je razvidno, da terja funkcija odbornika mnogo časa in odgovornosti. Ne moremo trditi za vse odbornike, da so to naloge in odgovornost v celoti razumeli in jo izvrševali.

Zaželjeno bi bilo, da bi bila zveza odbornika z volivci in volivcev z odbornikom stalna, da bi bilo pojasnjevanje, informiranje, dogovarjanje, sklepanje in prenašanje sklepov od volivcev na skupščino in obratno dosledno in stalno. Večkrat stik bi moral biti tudi med odbornikom in političnim aktivom na terenu ali v delovni organizaciji, pobuda za take kontakte pa obojestranska. Več razprav in dogovorov z odborniki bo v bodoče nujno tudi v skupščini v okviru kluba odbornikov ali pa na drug primeren način. Tako bodo odborniki bolj pripravljeni in seznanjeni z najvažnejšimi problemi ter bodo lahko dajali volivcem konkretnije odgovore na vprašanja in tudi bolje tolačili gradiva za zboru volivcev.

Zbori volivcev so dali v tem obdobju mnogo koristnih pobud in sklepov tako pri reševanju skupnih družbenih problemov v komunah kot problemov krajevnega pomena; pobud in rešitev pri reševanju problemov delovnih ljudi in njihovih družin. S svojimi zahtevami so prispevali k nadaljnji demokratizaciji, decentralizaciji in k spoštovanju določenih statutov, k nadaljnji krepitvi krajevne samouprave v krajevnih skupnostih. Njihova kritika je bila marsikdaj usmer-

jena na pojave birokratizma tako v občinski upravi kot v drugih samoupravnih organizacijah. Vse to je vzrok, da danes z večjo odgovornostjo rešujemo nakazane probleme in z vso prizadevnostjo odgovarjamo občanom na postavljena vprašanja.

Poleg konstruktivnih razprav, koristnih pobud in sklepov pa registriramo na zborih volivcev tudi nekatere negativne pojave kritikantstva, pretiranega lokalizma, egoizma, demagogije in pri nekaterih razbijski nastop, ki ima za cilj onemogočiti normalen potek zbora volivcev. Zavedati se moramo, da bo na sedanji stopnji razvoja in tudi v bodoče še vedno močna razlika med potrebami in materialnimi možnostmi. Do takih zaostretev na zborih volivcev prihaja največkrat, ko obravnavamo komunalne probleme, na katere se tudi nanaša okoli 60 % vseh sklepov, zahtev in predlogov zborov volivcev. To nam narekuje, da stopimo pred občane z vsemi problemi, z jasnimi proračunskimi kazalci o dohodkih in izdatkih za vse potrebe, ki niso samo na področju komunale ampak tudi na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, socialnega varstva, skupnih mestnih potreb itn.

Ob vsem tem se odpira vprašanje javnosti dela občinske skupščine in njenih organov. Samoupravna družbena razmerja, temelječa na vse širši udeležbi delovnih ljudi v urejanju družbenih zadev, terjajo večjo javnost dela, ki je tudi sicer zagotovljena v našem občinskem statutu. Skupščinski sistem in celotni mehanizem se opirata na sodelovanje občanov na raznih področjih družbenega samoupravljanja. Ustvarili smo pogoje, da javne zadeve niso in ne smejo biti občanom nekaj tujega in da zanje niso skrivnost. Torej je povsem jasno, da moramo občane informirati prek rednih komunikacijskih sredstev in neposredno prek zborov volivcev na relaciji odbornik—volivec o našem delu ter jim tako omogočiti tudi sodelovanje pri sklepanju in odločanju. Vprašanje informiranosti bomo morali tudi v bodoče posvečati več pozornosti in izkoristiti vsa sredstva, ki jih imamo na razpolago.

Menimo, da so zbori volivcev važna oblika neposredne demokracije in neposrednega sodelovanja občanov v uveljavljanju pravic, da občani morejo prek njih izražati mnenje o sklepih, ki so bistveni za komuno in krajevno skupnost. Zato je naša naloga, da še bolj skrbno proučujemo to institucijo neposredne demokracije, da odpravimo slabosti in pomanjkljivosti, da več in bolje delamo na pripravi gradiv za zboru volivcev, ki naj bodo tehtna in taka, da se bodo občani o njih hoteli pogovarjati in izražati svoje mnenje. Naša naloga je, da proces podružbljanja politike, ki je vse manj stvar posameznikov, vse bolj pa dejavnost delovnega človeka, poglobljamo in ustvarjamo pogoje za kar najbolj neposredno sodelovanje.

C

OBČINSKA SKUPŠČINA IN KRAJEVNE SKUPNOSTI

Za razvijanje in uveljavljanje ustavnih funkcij komune za nadaljnji proces demokratizacije, likvidacije pomembnih elementov etatizma v celotnem našem sistemu in razvoj demokratičnih odnosov v komunah, je še posebno važno, da se delovanje občinskih skupščin poveže kar najbolj neposredno z dejavnostjo in vplivom občanov na celotno delo in prakso. Ko se vedno bolj odmikamo od nekdanj poudarjene, oblasno-centralistične vloge občinske skupščine, ko tudi v praksi postaja njena oblasna funkcija drugorazredna, ko se orientiramo proti ljudem, nasproti njihovim pogojem dela in vsakodnevnega življenja, nam postaja razumljivejša in tudi nujno potrebna krajevna skupnost in njen samoupravni mehanizem, ki lahko na ožjih območjih rešuje vsakodnevne in dolgoročne potrebe delovnih ljudi in njihovih družin. Z druge strani v krajevni skupnosti razvijamo in razširjamo krog neposrednih upravljalcev življenja v komunah, kjer je iz preteklosti ostala neka praznina in niza-dovanje v družbenem življenju in delu. Reševanje problemov občanov, reševanje najrazličnejših interesov, zadovoljevanje tistih potreb občanov, ki pospešujejo produktivnost, dvigajo življenjski standard, osebnih dohodke, so naloge, ki stoje pred komunami in krajevnimi skupnostmi.

V tej smeri smo v zadnjem obdobju naredili nekatere premike, dosegli neki napredek v razvoju in krepitvi krajevnih skupnosti.

V odnosu na preteklo leto imamo sedaj celotno območje občine zajeto v krajevnih skupnostih. Skupno jih je 17. Dosegli smo organizacijsko in kadrovske utrditve, čeprav je aktualno področje aktivnosti in dela krajevnih skupnosti še vedno enostransko usmerjeno predvsem na reševanje komunalnih problemov. Nekatere krajevne skupnosti že postajajo centri za reševanje socialnih problemov, problemov otroškega varstva in mladine in ustvarjajo pogoje za njihovo družbeno uveljavitev.

Vsestranske pobude in konkretno reševanje nekaterih problemov prevzemajo krajevne skupnosti same in v sodelovanju z občinsko skupščino in drugimi samoupravnimi organi. Materialni položaj krajevnih skupnosti ni in ne bo — glede na potrebe — še kmalu zadovoljiv, dana pa je bila osnova za njihovo delo. V ta namen se stalno povečujejo tudi materialna sredstva skupščinskega proračuna. Z lastno akcijo občanov — samoprispjevkom, delom in materialom — pa se ta dodeljena sredstva še povečujejo. Reševanje problemov bo tudi v bodoče terjalo sodelovanje občanov. Tako načrtano smer razvoja krajevnih skupnosti moramo nadaljevati in podpirati in menimo, da bi vsak poseg, ki bi spremenil krajevno skupnost v »malo občino«, na katero se prenaša tudi neko stopnjo »oblasti« občinske skupščine, kateri se določa območje in začetne meje (kar se v raznih razpravah ob reševanju komunalne samouprave v Ljubljani večkrat poudarja), deformiralo krajevno skupnost, njeno mesto in vlogo

in bi tako postala administrativno določena lokalna skupnost z administrativnim aparatom oz. miniatura »mala občina«, ne pa samoupravna skupnost, ki jo ustanovijo občani tam, kjer želijo. Krajevne skupnosti bodo morale tudi same iskati svoje poti razvoja, iskati materialne možnosti in izkoriščati sile zainteresiranih občanov za svoj razvoj, afirmacijo in delovati v smeri nadaljnega razvoja in krepitve samoupravne dejavnosti.

III. SKUPŠČINA IN NJENI UPRAVNI ORGANI

A

Upravni organj skupščine so v preteklem mandatnem obdobju razvijali svojo aktivnost v smeri nadaljnje graditve komunalnega sistema, krepitve povečane vloge in aktivnosti skupščine in njenih svetov ter komisij in ne nazadnje tudi povečane upravne dejavnosti, ki izvira iz zakonov in drugih predpisov širših družbenopolitičnih skupnosti. Za to obdobje sta prav zaradi tega značilna največji vzpon in razčlenitev upravne organizacije in njeno omajevanje in združevanje na ravni mesta Ljubljane.

Ob zaključku procesa decentralizacije in ukinitve okrajev je bila občinska uprava razčlenjena na naslednje organizacijske enote:

Zap. št.	Organizacijska enota	Sistemi-zacija
1.	Tajnik	1
2.	Skupščinske službe	8
3.	Administrativno-tehnične službe	14
4.	IAS za gospodarstvo	13
5.	IAS za gradbeništvo in urbanizem	6
6.	IAS za družbene službe	4
7.	Inšpektorat	11
8.	Oddelek za upravne zadeve	15
9.	Oddelek za dohodke in izdatke	26
10.	Za narodno obrambo	8
11.	Za notranje zadeve	11
12.	Sodniki za prekrške	7
13.	Krajevni urad	2
Skupaj:		126

Kot je razvidno iz pregleda, je bilo tedaj v občinski upravi (brez katastrskega urada, ki je bil kot edina izjema medobčinsko organiziran) 13 organizacijskih enot, v katerih je bilo sistematiziranih 126 in domala toliko zasedenih delovnih mest. Podobno kot v upravi tukajšnje občine ali pa še širše, so razvile svoje upravne organe tudi skupščine drugih ljubljanskih občin.

B

Številne sistematizacije, nekritično sprejemanje pristojnosti in odpiranje delovnih mest, neracionalni postopki, slabe kadrovske strukture, pomanjkanje pripravljenosti za skupno in racionalno reševanje določenih zadev in podobno pa je v ljubljanskih občinah že takoj po volitvah ter ukinitvi okrajev leta 1965, zlasti pa še ob uvedbi ekonomske reforme, postavilo tudi pred občinske uprave — številne naloge kot npr.:

— ugotavljanje utemeljenosti konkretnih nalog ter polne in kontinuirane zaposlitve upravnih delavcev z ustreznješo korekturo sistematizacije delovnih mest;

— proučevanje upravnih postopkov z namenom, da se olajša uveljavljanje občanovih pravic in izpolnjevanje njegovih obveznosti;

— sprejemanje organizacijskih in drugih predpisov delovne skupnosti občinske uprave, ki naj zagotovijo racionalno izkoriščanje razpoložljivih delavcev in materialnih sredstev;

— prizadevanja za nadaljnjo krepitev samoupravljanja v upravi;

— uveljavitev sistema programiranega dela v upravnih organih;

— uvedba sistema delitve dohodka po delu;

— ukrepi za izobraževanje delavcev in ukrepi za izboljšanje kadrovske strukture;

— ukrepi za ažuriranje poslovanja upravnih organov;

— prizadevanja za medobčinsko sodelovanje pri razvijanju in racionalizaciji uprave v mestu in podobno.

Posebna študijska skupina občinske uprave je že v drugi polovici leta 1965 preučila opravila vseh organizacijskih enot in predlagala odpravo oz. omejitev tistih opravil, ki niso določena z zakonom in drugimi predpisi širših družbenopolitičnih skupnosti ali pa jih je bilo mogoče odpraviti brez škode za delovanje skupščine in njenih svetov. Zaradi močnejše koncentracije opravil na določenih delovnih mestih je bilo že v zadnjem četrtletju l. 1965 mogoče ukiniti 29 delovnih mest, od katerih je bilo zasedeni s polno zaposlenimi delavci 18, nekaj ukinjenih delovnih mest pa so zasedali honorarni sodelavci. Poleg tega je bila tudi ustanovljena skupna uprava za notranje zadeve, kasneje pa ukinjen tudi krajevni urad Polje, tako da je bilo že l. jan. 1966 v občinski upravi poleg tajnika le še 7 samostojnih organizacijskih enot in 87 sistemiziranih delovnih mest.

Po sprejetih ukrepih je bila izvršena kadrovska selekcija, in sicer tako, da so najprej zapustili delovna mesta upokojeni delavci in tisti, ki so izpolnjevali pogoje za upokožitev, zatem pa še tisti delavci, ki niso imeli ustrežajoče strokovne izobrazbe.

Od skupnega števila razrešenih je imelo:

— visoko strokovno izobrazbo (pretežno priznано) 5 delavcev, od katerih so bili 4 že upokojeni;

— višjo strokovno izobrazbo (pretežno priznано) 4 delavci, od katerih so bili vsi upokojeni;

— srednjo strokovno izobrazbo (pretežno priznано) 7 delavcev, od katerih sta bila 2 upokojena, in

— nižjo izobrazbo 7 delavcev, od teh 2 upokojena.

Poleg drugih rezultatov so ti ukrepi prispevali k znatni ublažitvi pritiska na proračunska sredstva občine. Upravi občinske skupščine so bila, pričenši z letom 1965, znižana sredstva v absolutnem in relativnem znesku. Samo v absolutnem znesku so bila znižana sredstva uprave od oktobra 1965 do vključno leta 1967 za približno 75 milijonov in razporejena za druge namene.

Z manj uspeha kot v prvem delu so se v tem letu in leta 1966 nadaljevala prizadevanja za racionalizacijo upravnih postopkov. Da bi olajšali uveljavljanje občanovih pravic in izpolnjevanje njegovih obveznosti, je bilo v tem času odpravljeno izdajanje številnih potrdil, ki smo jih do sedaj pogosto izdajali; upravni organi pa so se odpovedali vseh tistih možnih potrdil, ki jih je mogoče nadomestiti z lastnim ugotavljanjem. V tem času je bilo izdanih tudi vrsto praktičnih navodil za uveljavljanje nekaterih občanovih pravic, uveljavljeni pa so tudi ukrepi za popolno ažuriranje upravnega poslovanja, kar je tudi uspelo, razen v primeru gradbeno-upravnega referata in referata za pokojninsko dobo, katerih izostanek pa je še vedno objektivno pogojen. K tej aktivnosti sodi nadalje še preučevanje nekaterih vrst postopkov in preučevanje splošnih predpisov s stališča racionalizacije upravnih organov, kar pa je postala trajna naloga vseh služb v upravi.

Dosti uspeha so bila deležna tudi prizadevanja za nadaljnjo uveljavljanje samoupravljanja v delovni skupnosti občinske uprave. S sodelovanjem delavcev so bili sprejeti v glavnem vsi samoupravni predpisi in uveljavljeno aktivno sodelovanje delavcev v upravljanju. Z uveljavitvijo samoupravnih predpisov so vse organizacijske enote osvojile sistem programiranega dela in delitve osebnega dohodka po delu. Delovna skupnost sicer še ne razpolaga z zadovoljivim številom orientacijskih normativov, ki bi omogočili najboljektivnejše ocene, je pa že mnogo storjenega, da se delitev dohodka približa delovni uspešnosti posameznika in organizacijske enote. V vrsto prizadevanj sodijo tudi ukrepi za izboljšanje strokovne strukture delavcev v upravi, to je pozitivna selekcija kadrov ob reformi, nove zaposlitve ustrežajočih delavcev in ukrepi za usposabljanje delavcev s pomanjkljivo izobrazbo. V dobrem letu so ti ukrepi prispevali k znatnemu izboljšanju strokovnega sestava delavcev. Po stanju na dan 1. 7. 1965 je bilo na delovnih mestih z zahtevano visoko izobrazbo zaposlenih 61,7 % delavcev, v maju naslednjega leta pa je na teh delovnih mestih zaposlenih že 74 % delavcev z ustrežajočo izobrazbo. Enak položaj je bil na delovnih mestih z višjo strokovno izobrazbo, kjer je bilo 1. 7. 1965 zaposlenih 53 %, 1. 5. 1966 že 70 %, 1. 1. 1967 pa 73 % delavcev ustrežajočega strokovnega profila. Na delovnih mestih s srednjo izobrazbo je bilo že 1. 7. 1965 zaposlenih dve tretjini delavcev z ustrežno strokovno izobrazbo, 1. 1. 1967 pa 79 %. Ko bodo do konca leta 1967 zaključili izredni študij tudi delavci (7), s katerimi so sklenjene posebne pogodbe, bo v glavnem rešen problem ustrežajočih strokovnih kvalifikacij delavcev v upravi.

Razen navedenih ukrepov za izboljšanje strokovne kvalifikacije delavcev pa je bil za delavce občinske uprave, ki rešujejo zadeve v upravnem postopku, organiziran poseben tečaj za poglobljanje znanja o upravnem postopku. Uspešen preizkus tega znanja je pred komisijo Višje upravne šole opravilo 31 delavcev; nadaljnjih 19 delavcev pa je sodelovalo v tečaju za poglobljanje znanja in pisarniškega poslovanja in opravilo ustrežajoče preizkušnje. V delovni organizaciji je ustanovljena komisija, ki ima nalogo trajno skrbeti za izobraževanje delavcev.

C

Obdobje od 1. januarja do 31. decembra 1966 pomeni za občinsko upravo obdobje nadaljnjih prizadevanj za realizacijo prvega in že tudi drugega načrta ukrepov za racionalizacijo organizacije in dela uprave. Med najznačilnejše rezultate tega obdobja šteje-mo vsekakor intenzivnejše sodelovanje skupščin ljubljanskih občin in njihovo prizadevanje za nadaljnjo racionalizacijo dela in združevanja upravnih organov.

Tako je v aprilu 1966 prišlo do združitve organov za narodno obrambo skupščin ljubljanskih občin in ustanovitve uprave za narodno obrambo pri mestnem svetu; v mesecu juliju tega leta so se združile inšpekcijske službe, ustanovljena je bila uprava za inšpekcijske službe pri mestnem svetu Ljubljana; v tem mesecu se prav tako ustanavlja skupno javno pravo-branilstvo ljubljanskih občin, v mesecu septembru pa se združujejo sodniki za prekrške in ustanovi skupni organ za kaznovanje prekrškov pri mestnem svetu.

Premiki v smeri ustanavljanja skupnih organov so prispevali k nadaljnjemu krčenju uprave, ki deluje neposredno pri skupščini. Po stanju na dan 1. 1. 1967 so v upravi poleg tajnika samo še 4 samostojne organizacijske enote, katerim se je z ukinitvijo zavoda za industrijsko izgradnjo Ljubljane pridružila še služba za komunalno urejanje zemljišč kot samostojna organizacijska enota.

Tako je v ostalih organizacijskih enotah sistemiziranih še 68, zasedenih pa le 64 delovnih mest. V zvezi s sprejemanjem programa uprave za leto 1967 so pravkar v teku nadaljnja prizadevanja za prilagoditev uprave nastalim pogojem.

Tabele in prikazi

KADROVSKI SESTAV OBČINSKE SKUPŠČINE V MANDATNEM OBDOBJU 1963—1967

Odborniki po spolu

	Obč. zbor		Zbor del. skup.		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
ženske	5	12,5	10	25	15	19
moški	35	87,5	30	75	65	81
skupaj		40	40		80	

Socialni sestav odbornikov:

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
delavci	2		7		9	
zasebni kmetovalci	3		—		3	
uslužbenci	8		7		15	
prof., pol. del.	2		1		3	
tehnik	7		11		18	
inženirji	—		3		3	
agronomi	1		1		2	
zdravniki	3		2		5	
soc. zdr. del.	2		2		4	
prof. in učitelji	4		2		6	
ostali prosv. del	1		1		2	
pravniki	1		1		1	
ekonomisti	3		1		4	
obrtniki	1		1		2	
upokoјenci	2		—		2	
ostali	1		—		1	
skupaj		40	40		80	

Starostni sestav odbornikov

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
do 25 let	—	—	1	2,5	1	1,3
25 do 35 let	9	22,5	15	37,5	24	30,0
35 do 45 let	24	60,0	18	45,0	42	52,5
45 do 50 let	6	15,0	4	10,0	10	12,5
nad 50 let	1	2,5	2	5,0	3	3,7
skupaj		40	40		80	

Povprečna starost odbornikov občinskega zbora je 39 let, zbora del. skupnosti pa 37 let.

Odborniki po izobrazbi

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
nižja	10	25,0	6	15,0	16	20,0
poklicna	5	12,5	7	17,5	12	15,0
srednja	10	25,0	13	32,5	23	28,7
višja	5	12,5	4	10,0	9	11,3
visoka	10	25,0	10	25,0	20	25,0
skupaj		40	40		80	

Odborniki po mestu zaposlitve:

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%

Od vseh odbornikov je:

direktorjev	7	17,5	4	10,0	11	13,7
del. org.						
na drugih						
vodilnih del. mestih	8	20,0	4	10,0	12	15,0
skupaj		15	8		23	28,7

V gospodarski dejavnosti

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč. skupaj	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
industrija	6		11		17	
kmet. in gozd.	1		3		4	
gradbeništvo	1		7		8	
promet in zveze	1		7		8	
trgovina in gostinstvo	2		1		3	
obrt	1		2		3	
komunala	2		—		2	

Negospodarski dejavnosti

kultura						
in prosveta	9		3		12	
znan. dejav.	1		—		1	
zdravstvo						
in soc. var.	6		4		10	
dej. skupščin, dr. pol. organ. in društev	2		1		3	
ostale	4		1		5	
izven	4		—		4	
skupaj		40	40		80	

Tabele in prikazi

Število funkcij, ki jih opravljajo odborniki v skupščini in njenih organih:

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
samo odborniško funkcijo	3	7,5	5	12,5	8	10,0
poleg odborniške še 1 funkcijo	23	57,5	19	47,5	42	52,5
poleg odborniške še 2 funkciji	7	17,5	7	17,5	14	17,5
poleg odborniške še 3 funkcije	5	12,5	7	17,5	12	15,0
poleg odborniške še 4 in več funkcij	2	5,0	2	5,0	4	5,0
skupaj	40	100	40	100	80	100

Skupno število funkcij, ki jih opravljajo posamezni odborniki v skupščini, samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah in društvih:

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
samo odborniško funkcijo	—	—	1	2,5	1	1,2
poleg odborniške se 1 do 2 funkciji	15	37,5	20	50,0	35	43,8
poleg odborniške še 3 do 4 funkcije	19	47,5	13	32,5	32	40,0
poleg odborniške še 5 do 6 funkcij	5	12,5	5	12,5	10	12,5
poleg odborniške še 7 do 9 funkcij	1	2,5	1	2,5	2	2,5
skupaj	40	100	40	100	80	100

Dosedanje sodelovanje v predstavniških telesih:

	Obč. zbor		Zbor del. skupnosti		Skupšč. obč.	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
prvič izvoljeni	29	72,5	32	80,0	61	76,3
drugič izvoljeni	7	17,5	6	15,0	13	16,3
tretjič izvoljeni	1	2,5	2	5,0	3	3,7
četrtič izvoljeni	3	7,5	—	—	3	3,7
skupaj	40	100	40	100	80	100

AKTIVNOST SVETOV OBČINSKE SKUPŠČINE

Svet	Št. sej	Št. točk dnev. reda	v %		
			prisotni	opr. ods.	neopr. ods.
1. Svet za industrijo in promet	20	53	61	ni podatkov	
2. Svet za kmetijstvo in gozdarstvo	25	104	77	ni podatkov	
3. Svet za trgovino, gostinstvo in turizem	24	87	78	ni podatkov	
4. Svet za obrt	20	55	65,5	ni podatkov	
5. Svet za delo	15	23	67,5	ni podatkov	
6. Svet za šolstvo, prosveto in kulturo (ne obstaja več)	23	71	77	13	10
7. Svet za vzgojo in izobraževanje	18	63	79	13	8
8. Svet za kulturo in telesno kulturo (ne obstaja več)	7	14	78	15	7
9. Svet za kulturo	2	5	61	20	19
10. Svet za telesno kulturo	13	32	73	21	6
11. Svet za socialno varstvo	29	94	62	31	7
12. Svet za zdravstvo	31	98	60	34	6
13. Svet za varstvo družine (od aprila 1963 do aprila 1965)	14	36	75	21	4
14. Svet za splošne in notranje zadeve (za leto 1963 ni podatkov)	15	55	72	25	2
15. Svet za gradnje in urbanizem (za leto 1963 ni podatkov)	30	130	75	14	11
16. Svet za komunalno gospodarstvo	24	87	61	20	18
17. Svet za družbeni načrt in finance	32	109	62	26	12

AKTIVNOST KOMISIJ OBČINSKE SKUPŠČINE

Komisija	Št. sej	Št. točk dnev. reda	v %		
			prisotni	opr. ods.	neopr. ods.
1. Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja	38	196	77	17,6	5,3
2. Komisija za vprašanja invalidov in borcev NOV	33	1	75	20	5
3. Komisija za prošnje in pritožbe	7	16	67	29	5

PREGLED SISTEMIZACIJE IN DEJANSKE ZASEDBE DELOVNIH MEST V SKUPŠČINSKI UPRAVI

Zap. št.	Organizacijske enote	Stanje 1. 7. 1965		Stanje 1. 1. 1966		Stanje 1. 1. 1967	
		sistemi-zacija	zasedba	sistemi-zacija	zasedba	sistemi-zacija	zasedba
1. Tajnik		1	1	1	1	1	1
2. Skupščinske službe		8	8	18	18	18	17
3. Admin. tehn. službe		14	13	—	—	—	—
4. IAS za gospodarstvo		13	10	11	11	7	6
5. IAS za gradb. in urb.		6	6	—	—	—	—
6. IAS za družbene službe		4	3	—	—	—	—
7. Inšpektorat		11	8	8	7	medobč. sl. od 30. 6. 1966	—
8. Oddelek za upr. zadeve		15	15	14	14	14	14
9. Odd. za dohodke in izdatke		26	25	22	22	22	21
10. Odd. za narodno obrambo		8	7	7	7	medobč. sl. od 30. 4. 1966	—
11. Odd. za notranje zadeve		11	10	medobč. sl. od 31. 12. 1965	—	—	—
12. Sodniki za prekrške		7	7	6	6	medobč. sl. od 30. 9. 1966	—
13. Krajevni urad		2	2	ukinjen	—	—	—
14. Služba za kom. ur. mest. zemlj		—	—	—	—	5	5
Skupaj		126	115	87	86	67	64

DNEVNI REDI SEJ OBČINSKE SKUPŠČINE

Skupno število točk dnevnega reda	485
Povprečno število točk dnevnega reda na eni seji	7,5
Koliko časa so trajale seje občinske skupščine (skupaj)	208 ur
Povprečno porabljen čas za eno sejo skupščine	3 ure 20 min.
Povprečno porabljen čas za eno točko dnevnega reda (brez uvodnih 2 in zadnje točke)	45 min.
Koliko gradiva je bilo predloženo odbornikom	5000 strani
Koliko gradiva so odborniki prejeli povprečno za eno sejo	75 strani

Točke dnevnih redov sej skupščine glede na posamezna področja:

1. gospodarstvo — splošno	21
2. industrija	6
3. trgovina	3
4. obrt	5
5. komunala	21
6. gradbeništvo in urbanizem	15
7. kmetijstvo in gozdarstvo	16
8. zdravstvo	6
9. socialno varstvo	15
10. šolstvo in kultura	12
11. telesna kultura	6
12. finance — spl.	23
13. družbeni načrt in proračun	22
14. splošne in notranje zadeve	87
15. kadrovske zadeve	39

ZBORI VOLIVCEV IN ZBORI DELOVNIH LJUDI

	ZV	ZDL	Skupaj
Skupno število sklicanih zborov	246	316	562
Skupno število prisotnih volivcev	13.146	30.596	43.742
Skupno število sprej. sklepov in predl.	990	453	1.443

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Skupno število krajevnih skupnosti	17
Število krajevnih skupnosti ustanovljenih v tej mandatni dobi	17
Skupno število članov svetov KS	185
Število razprav o KS na zbore volivcev in na sejah občinske skupščine	4

(zaradi novega zakona so bile vse stanovanjske skupnosti preimenovane v KS)

PRIPOROČILO

GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM O SODELOVANJU PRI FINANCIRANJU RAZVOJA DRUŽBENEGA STANDARDA

Splošni zbor občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje je na svojem zasedanju 17/1-1967 ugotovil, da je bilo priporočilo, ki ga je splošni zbor sprejel na zasedanju 21/1-1966, uspešno uveljavljeno. Sklad za financiranje razvoja družbenega standarda in njegov upravni odbor, ki je bil ustanovljen na podlagi navedenega priporočila, je opravil svojo nalogo predvsem zaradi posebno zadovoljivega odziva delovnih organizacij na lanskoletno priporočilo. Z znanimi sredstvi, ki so jih v sklad prispevale delovne organizacije, so bila financirana najpomembnejša področja družbenega standarda: gradnja kliničnih bolnišnic, nabava članov Zveze borcev in razširitev mreže otroško-varstvenih zavodov. Splošni zbor ugotavlja, da je takšna usmeritev združenih sredstev v skladu s temeljnimi cilji, ki so bili postavljeni z lanskoletnim priporočilom.

V skladu s tem priporočilom, ki daje akciji združevanja sredstev srednjeročen značaj in vzpodbujen z uspešno izpolnjenimi nalogami v letu 1966, splošni zbor

priporoča

vsem organom upravljanja v delovnih organizacijah, da nadaljujejo v letu 1967 z akcijo združevanja sredstev, ki se je začela že v letu 1966 in zato ob razporejanju ustvarjenih sredstev in potrjevanju zaključnih računov za leto 1966 upoštevajo tudi potrebe nadaljnega razvoja družbenega standarda naše občinske skupnosti.

Na podlagi programa združevanja za leto 1967, ki ga je zbor obravnaval in sprejel na svojem zasedanju 17/1-1967, naj bi delovne organizacije prispevale v sklad 0,8—1 % od ustvarjenega dohodka.

Upravni odbor Sklada za financiranje razvoja družbenega standarda se s tem priporočilom zadolžuje, da zbira in razporeja sredstva skladno s temeljnimi cilji združevanja, zlasti pa s programom združevanja sredstev za leto 1967 ter s tem uresničuje vsebino te pomembne družbene naloge.

Predsednik obč. odbora SZDL
občine Lj. Moste-Polje
Anton Nanut s.r.

Predsednik občinske skupščine
Ljubljana Moste-Polje
Vlado Črne s.r.

Predsednik Obč. sindikalnega sveta
občine Lj. Moste-Polje
Franc Rejc s.r.

Program družbenega razvoja in proračun za 1967

(OSNUTEK)

Svet za družbeni plan in finance daje občanom in članom delovnih skupnosti občine Ljubljana Moste-Polje v razpravo osnutek »Programa družbenega razvoja in proračuna občine za leto 1967« z naslednjo vsebino:

I. del

Analiza gospodarskega razvoja

Spremembe v družbenih odnosih, ki slone na samoupravljanju in delitvi narodnega dohodka, so vplivale tudi na družbeno načrtovanje. Iz neposrednega normativnega družbenega načrtovanja prehajamo v programiranje, ki naj ugotavlja razvojne težnje samoupravnih in samostojnih delovnih organizacij in v analitično razčlenjevanje družbeno-ekonomskih odnosov njihovih razvojnih odločitev.

Zato je letošnji gospodarski del razvoja občine osnovan na predhodnih planskih odločitvah delovnih organizacij in ima analitični, ne pa normativno planski namen.

Kazalci	1965	1966	1967	Indeksi	
	(zaklj. rač.)	(ocena)	(program)	66/65	67/66
Družbeni bruto proizvod	79,818.427	91,685.325	111,782.859	114	122
Materialni stroški	51,380.839	60,083.879	72,165.750	117	120
Amortizacija	2,299.754	2,569.115	4,705.325	112	183
Narodni dohodek	26,137.834	29,032.331	34,911.784	111	120
Delež narod. doh. v družb. bruto produktu — %	32,7	31,6	31,2	97	99
Št. zaposlenih	11.075	10.887	11.507	99	106
Druž. produktivnost (nar. doh. na zaposlenega v 000)	2.366	2.650	3.150	112	119

Splošne ugotovitve o gospodarskem razvoju

Razvoj družbenega sektorja gospodarstva kaže, da narodni dohodek še naprej narašča in se bo v primerjavi s preteklim letom povečal za približno 5 milijard ali za 20 %. Iz podatkov o gibanju narodnega dohodka se da ugotoviti, da je tolikšen porast tudi rezultat vključitve v proizvodnjo dveh novih proizvodnih objektov (Toplarna in Yulon), ki bosta ustvarila skupno 2,8 milijarde narodnega dohodka. To pomeni, da bo v obstoječih proizvodnih obratih ustvarjenega za 10 % več narodnega dohodka, kar je še vedno ugodno, če zaradi ukrepov reforme upoštevamo v letu 1967 težje poslovne pogoje. Predvideno povečanje narodnega doprogamiranje, ki naj ugotavlja razvojne tendence sahodka zagotavlja gospodarsko stabilnost delovnih organizacij, nadaljnji porast osebnih dohodkov in sredstev za sklade.

Posebno vrednost predstavlja nadaljnji porast družbene produktivnosti, saj se bo vrednost dosežene-ga narodnega dohodka na zaposlenega povečala za 19 odstotkov pri 6 % povečanju števila zaposlenih.

1. Narodni dohodek

Iz analize razvojnih programov delovnih organizacij izhaja, da se bo narodni dohodek povečal za 20 odstotkov. Pri tolikšnem povečanju zlasti vidno izstopa industrija, ki bo povečala narodni dohodek za 27 %, in družbeni sektor kmetijstva, ki povečuje narodni dohodek za 13 %, s čimer se počasi le ustvarjajo pogoji za nadaljnji razvoj lastne materialne osnove.

V obrti in gostinstvu narodni dohodek narašča počasneje in še vedno nimajo dovolj lastnih sredstev za hitrejši razvoj.

2. Delitev narodnega dohodka

Narodni dohodek, ustvarjen v tekočem letu, se po zaključku leta deli po delitvenih instrumentih med družbeno skupnostjo in delovnimi kolektivi.

Ta se v zadnjem obdobju stalno spreminja v korist delovnih organizacij. Tako so bila delitvena razmerja v letih 1964, 1965, 1966 in 1967 naslednja:

	1964	1965	1966	1967
	(zaklj. r.)	(zaklj. r.)	(ocena)	(progr.)
Narodni dohodek	100	100	100	100
Delež družbe	44,6	36,1	31,8	33,0
Delež podjetij	55,4	63,9	68,2	67,0

DELITEV SREDSTEV PODJETIJ — DOHODKA

	1965 (ZR)		1966 (ocena)		1967 (programi)		Indeksi	
	znasek	%	znasek	%	znasek	%		
DOHODEK	21,312	100	25,287	100	29,696	100	118	117
1. Prispevek družbi	6,775	31,8	6,684	26,5	7,791	26,2	99	117
— iz dohodka	847	4,0	78	0,4	84	0,3	9	103
— iz OD	5,660	26,5	6,287	24,8	7,277	24,5	111	116
— v skupne rezerve	268	1,3	319	1,3	430	1,4	119	134
2. Sredstva podj.	14,537	68,2	18,603	73,5	21,905	73,7	128	117
— neto OD	9,130	42,8	63,0	43,5	59,1	43,0	58,5	121
— poslovni sklad	3,942	18,6	27,1	5,635	22,3	30,2	7,061	32,3
— sklad skup. porabe	920	4,3	6,3	1,098	4,3	5,9	1,136	3,8
— ostala sred. podj.	545	2,5	3,6	869	3,4	4,8	929	3,2

Opomba: Iz sredstev narodnega dohodka (neto produkt) se krije del poslovnih stroškov, zato je delitveno razmerje dohodka v primerjavi z delitveni m razmerjem narodnega doh. nekoliko spremenjeno.

4. Prosta sredstva za investicijska vlaganja v razširjeno reprodukcijo in družbeni standard

Povečana sredstva poslovnih skladov neposredno vplivajo na povečanje razpoložljivih sredstev, ki jih delovne organizacije namenijo v nadaljnji razvoj gospodarske zmogljivosti bodisi kot obratna sredstva, bodisi za obnovo obstoječih osnovnih sredstev ali za nove investicije. Kako so se, oz. kako se bodo gibala sredstva za vlaganje v nadaljnji razvoj gospodarske zmogljivosti, se vidi iz naslednje tabele.

(v milijonih S din)

Elementi	Sredstva v letu 1965	Sredstva v letu 1966	Sredstva v letu 1967	Indeksi	
				66/65	67/66
1. Amortizacija	2.299	2.569	4.705	112	183
2. Izločitve v posl. sklad	2.038	3.941	5.635	194	144
3. Ustvarjena sred. (1 + 2)	4.337	6.510	10.340	150	158
4. Odpl. posojil	1.735	2.751	4.738	158	172
Prosta sred. za proiz. namene (3—4)	2.602	3.759	5.602	114	149
Sredstva za namene družb. standarda	554	920	1.097	166	120

Iz primerjave ustvarjenih sredstev in obveznosti do kreditov se vidi zlasti stopnja odvisnosti od tujih sredstev (zadolženost), še vedno pa močno naraščajo tudi prosta sredstva, ki se lahko takoj usmerijo v raznih oblikah neposredno v proizvodni oz. delovni proces. Proti letu 1965 so v l. 1966 prosta sredstva narastla za 44 %, proti letu 1966 pa bo v letu 1967 na razpolago delovnim organizacijam 49 % več sredstev.

Iz tabele se da ugotoviti tudi povečano potrošnjo sredstev v skladih skupne porabe. Medtem ko je bilo v l. 1965 iz dohodka izločenih za potrebe družbenega standarda le 554 milijonov in v letu 1966 920 milijonov, bo v letu 1967 za potrebe družbenega standarda na razpolago 1.097 milijonov ali 100 % več kot v letu 1965 in 20 % več kot v letu 1966.

Posamezne panoge imajo glede na stopnjo akumulativnosti, amortizacije in obvez do plačila kreditov na razpolago za vlaganja v razširitev svojih delovnih procesov različno višino sredstev.

Najhitreje povečujeta lastna sredstva industrija in promet, ki ustvarjata tudi najvišja prosta sredstva na zaposlenega delavca. Vse druge panoge dosegajo nižja lastna sredstva in je zato njih nadaljnji razvoj vezan na vse oblike financiranja, tudi iz tujih virov.

5. Zaposlovanje in kvalifikacijska struktura

V pričakovanem razvoju gospodarstva je opaziti, da se v letu 1967 ponovno pojavlja težnja po povečanju števila zaposlenih, ki je bila v letih 1965 in 1966 prekinjena kot neposredna posledica zaostrenih pogojev gospodarjenja. Z začetkom proizvodnje obrata Yulon in Toplarna se v obstoječih delovnih organizacijah napoveduje povečanje števila zaposlenih za okrog 3 %. Najmočnejše povečujeta število zaposlenih industrija in promet.

Pri zaposlovanju novih delavcev je treba usmeriti močnejša prizadevanja v izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih. Razvijajoča materialna osnova in povečanje lastnih denarnih sredstev, ki so na razpolago za vlaganje v delovni proces, terjajo tudi višji kvalifikacijski sestav zaposlenih. Za oceno stanja v območju občinske gospodarske skupnosti naj služi naslednja razpredelnica, ki je sestavljena na osnovi popisa po stanju 30/9-1966 in zajema podatke po teritorialnem načelu (za delovna mesta na področju občine):

	Skupaj	Nedok. osn. š.	Osnov. šola	Sred. šola	Višja šola	Visoka šola
Industr.	5.798	2.760	1.257	1.615	30	136
Kmetij.	912	480	124	268	7	33
Gozdarstvo	88	50	9	8	—	21
Gradb.	2.369	1.131	429	789	5	15
Promet	2.423	1.089	908	414	7	5
Trgovina	1.179	431	276	459	4	9
Gostinstvo	89	10	55	23	—	1
Obrt	405	97	112	196	—	—
Komunala	91	—	64	25	2	—
Gosp.	13.354	6.048	3.234	3.797	55	220
Struktura	100	45,3	24,3	28,4	0,4	1,6

Iz teh podatkov lahko ugotovimo, da je v gospodarstvu občine odnos med številom zaposlenih v neposredni proizvodnji in na neproizvodnem delu 74 : 26.

Podrobnejši podatki o organizacijski razporeditvi zaposlenih so razvidni iz naslednje tabele:

Vrsta del. mest	Gospodarstvo	Industrija
Proizvodno delo	74,1	69,7
Individ. ročno delo	31,2	19,2
Verižno povezano ročno delo	10,0	14,7
Strojno delo	18,2	30,1
Delo s transp. sredstvi	14,7	5,7
Neproizvodno delo	25,9	30,3
— splošno delo	15,2	16,3
— strokovno delo	9,0	12,6
— delo sploš. vodstva	1,5	1,2
— znanstveno razisk. delo	0,2	0,2
SKUPAJ:	100	100

Iz navedenih podatkov izhaja, da je še približno 27 % v proizvodnji zaposlenih delavcev vezanih na individualno ročno delo in da je razmeroma majhen del zaposlenih vezanih v višjih stopnjah delitve dela. Istočasno pa velik delež zaposlenih dela splošna dela.

6. Investicije

Investicijska vlaganja bodo v letu 1967 znašala predvidoma okrog 8,5 milijarde S din, kar pomeni v odnosu na preteklo leto zmanjšanje za 16 %. Udeležba posameznih panog gospodarstva v investicijski potrošnji je naslednja (po podjetniškem principu trgovina — poslovna združenja niso zajeta).

	1966 (ocena)	1967 (programi)	Indeks
Industrija	7.671.195	6.309.500	82,3
Kmetijstvo (AE)	1.183.344	883.000	74,6
Gradbeništvo	121.812	121.500	100
Promet	1.020.866	1.040.555	101,9
Obrt	97.295	99.162	101,9
Gostinstvo	17.043	20.260	118,9
Komunala	14.300	31.500	220,3
Skupaj	10.125.855	8.505.477	84

Glavni nosilec investicijske potrošnje je panoga industrije (74,2 % celotnih investicij); sledita promet (12,2 %) in kmetijstvo (10,4 %), na vsa ostala področja gospodarstva pa odpade le 3,2 % celotnih investicij. V panogi industrije se predvideva zmanjšanje investicijskih vlaganj v odnosu na leto 1966 za 17,7 %. To zmanjšanje se odraža predvsem v dograditvi dveh največjih objektov (Toplarnе, Yulona). Večje investicije, vendar v obsegu sredstev iz leta 1966, so predvidene tudi v prometu.

Na področju terciarnih dejavnosti kljub relativnemu porastu niso predvidena večja investicijska vlaganja, kar kaže na še nadaljnje zaostajanje teh gospodarskih dejavnosti.

Po tehnični strukturi je pretežni del (77 %) celotnih investicij usmerjen v nabavo opreme, kar kaže na težnjo po še nadaljnjem povečanju tehnične opremljenosti. Gradnje predstavljajo 23 % celotnih investicij in so sestavni del večjih investicijskih vlaganj v industriji, kmetijstvu in prometu. Pri financiranju investicij se predvideva v primerjavi z letom 1966 povečanje lastne udeležbe investitorjev za 24 %. Tako bodo podjetja s področja celotnega gospodarstva vložila v investicije okrog 3,2 milijard lastnih sredstev. Kljub temu pa bo še vedno 62 % ali 5 milijard celotnih investicij financiranih iz tujih virov. To gre predvsem na račun investicij Toplarnе, Papirnice Vevče in AE, ki financirajo svoje investicije iz kreditov v višini 4,5 milijarde.

7. Izvoz

Po predvidevanjih delovnih organizacij bo v letu 1967 vrednost izvoza dosegla višino 12.320.000 \$, kar predstavlja 34 %-no povečanje v primerjavi z letom 1966.

Največji izvoznik je kmetijstvo, ki ustvarja 54 % celotnega izvoza. V letu 1967 namerava povečati svojo izvozno dejavnost za 20 %, in sicer od 5,5 milijonov \$ na 6,6 milijonov \$.

Industrijska podjetja programirajo povečanje izvozne dejavnosti v odnosu na leto 1966 za 49,5 % in nameravajo s tem ustvariti 5.720.000 \$. To povečanje gre predvsem na račun Kemične tovarne, ki bo z novimi proizvodnimi kapacitetami obrata Yulon ustvarila v letu 1967 vrednost izvoza v višini 2.202.160 \$.

Glede regionalne usmerjenosti izvoza je pozitivna ugotovitev, da bo v letu 1967 91 odstotkov celotnega izvoza usmerjeno na konvertibilno področje.

8. Značilnosti razvoja posameznih gospodarskih panog

Industrija

— Iz programov posameznih delovnih organizacij izhaja, da še nadalje povečujejo proizvodnjo in produktivnost in tako še naprej relativno krepijo svoj gospodarski položaj, ki bo omogočil nadaljnji porast gospodarskega učinka, izraženega v večjem dohodku, v večjih skladih in končno tudi v večjih osebnih dohodkih.

— Število zaposlenih delavcev se bo ponovno povečalo, čeprav le za 2 %. Neugodno obstoječo kvalifikacijsko strukturo pa je potrebno hitreje spreminjati v korist visokokvalificiranih delavcev, ki naj prispevajo k modernizaciji obstoječe proizvodne tehnologije.

— V letu 1967 bo v investicije predvidoma vloženih 6,3 milijarde starih dinarjev. Glavni investicijski potrošnik sta v letu 1967 Papirnica Vevče, kjer bo v gradnjo papirnega stroja za premaz vloženih 2,3 milijarde, in Toplarna, ki predvideva nadaljevanje izgradnje toplotne mreže v višini 2 milijardi starih din. Vsa druga industrijska podjetja bodo investirala skupaj okrog 2 milijardi starih dinarjev.

— V letu 1967 se kažejo težnje po razmeroma močnem povečanju izvoza (za 49 %) na konvertibilno področje (od 76 % na 87 %).

— Glavni delež povečanja izvoza pripada izdelkom Yulona, medtem ko druge delovne organizacije bistveno ne menjajo strukture tržišča.

Kmetijstvo

— Za družbeno kmetijsko proizvodnjo je značilno, da hitro krepi svoj gospodarski položaj, da ne posluje več z izgubo ter da bo v letu 1967 že lahko pokrila svoje obveznosti do kreditov in prvič ustvarila tudi prosta sredstva za vlaganja v proizvodni proces.

— V letu 1967 bo v razvoj kmetijstva vloženih 880 milijonov, ki bodo financirani s krediti v višini 50 procentov investicijske vrednosti.

— Izvoz se bo v letu 1967 povečal za 20 %, in to vse na konvertibilno področje.

Gradbeništvo

— Poslovanje podjetij te panoge se bo v letu 1967 kljub težavam v gradbeništvu izboljšalo.

— Osnovna slabost te panoge je nizka stopnja akumulativnosti, saj pripada skladom le 6 % ustvarjenega dohodka (industrija 27 %, celotno gospodarstvo 24 %), kar ne omogoča potrebnega izboljšanja delovnega procesa.

— Vsa razpoložljiva sredstva amortizacije in skladov se usmerjajo v nabavo opreme.

Promet

— Promet povečuje v 1967 svoj poslovni rezultat, izražen v dohodku v okvirih dinamike celotnega gospodarstva (+ 10 %).

— Razpoložljiva sredstva za tekoča investicijska vlaganja v letu 1967 se bodo nadalje povečala in dosegla znesek 1,1 milijarde, kar je v primerjavi z letom 1966 dvig za 37 %.

— Investicije v prometu v skupni višini 1 milijarde dinarjev bodo usmerjene v gradnje skladišč, avtobusnih postaj in opreme.

Trgovina

— Organizacija trgovske mreže se bo postopoma prilagajala potrebam s tem, da bo povečano število poslovalnic, uvajali pa bodo tudi modernejši način prodaje blaga.

— Postopoma se uvajajo tudi trgovski lokali za prodajo industrijskih izdelkov, ki jih v preteklih letih sploh ni bilo.

— Takšen razvoj trgovske mreže postopoma približuje trgovsko blago potrošniku in zmanjšuje potrebo po nabavah iz oddaljenejšega mestnega centra.

— Preveliko zaostajanje razvoja trgovine v preteklih letih in hitro naseljevanje primestnih predelov terja v teh predelih še bolj pospešen razvoj trgovske mreže in obsežnejše investicije.

— Obseg potrebnih investicij presega možnosti trgovskih podjetij zato bo potrebno v večji meri pridobiti za razvoj tudi kreditna sredstva.

— V letu 1966 se je povečal trgovski promet za 5 odstotkov in dosegel vrednost 8,1 milijarde.

Obrt

— Družbena obrt povečuje svoje gospodarske rezultate, izražene v dohodku, le za 6 %, kar ob nižji stopnji akumulativnosti ne zadostuje za potrebno potreben hitrejši razvoj te panoge.

— Prosta sredstva, ki bodo v letu 1967 na razpolago v višini 100 milijonov, so neenakomerno razdeljena: pretežni del teh sredstev pripada proizvodni obrti, medtem ko je storitvena obrt brez lastnih sredstev za nadaljnji razvoj.

— Število zaposlenih se povečuje za tri odstotke, kar je glede na nerazvitost obrti vsekakor premalo. Prav tako ni predvideno formiranje nobene nove družbene obrtne delovne organizacije.

— V zasebni obrti ni bilo v letu 1966 bistvenih sprememb v obsegu in strukturi, saj je število zasebnih obrtnikov le neznatno upadlo (decembra 1965 — 437, decembra 1966 — 425).

— Zato predstavlja deficitarnost nekaterih strok še vedno pereč problem.

Gostinstvo

— V letu 1967 bo družbeno gostinstvo pri 11 odstotnem povečanju dohodka razpolagalo z 22 milijoni sredstev, kar ni dovolj za najnujnejše naložbe v modernizacijo gostinske mreže. Zato bo za nadomestitev zaostajanja potrebno gostinstvu omogočiti pridobitev kreditnih sredstev pod pogoji, ki jih gostinstvo zmore.

— Skupni promet družbenega in zasebnega gostinstva se je v letu 1966 povečal za 22 % in dosegel vrednost 1 milijarde.

— Z lastnimi sredstvi in krediti iz družbenih sredstev so se nekatera zasebna gostišča usposobila za sodobno nudenje gostinskih uslug; zato je z ustvarjanjem ugodnih pogojev še nadaljevati.

II. del

Program razvoja negospodarskih dejavnosti

Splošne ugotovitve o materialni podlagi negospodarskih dejavnosti

Proračun za leto 1967 je sestavljen v okviru ukrepov gospodarske reforme in ostanejo še nadalje v veljavi dosedanje omejitve v predpisovanju prispevkov in davkov. Tudi v letu 1967 ni mogoče računati s preazdelitvijo narodnega dohodka v korist proračunske potrošnje. Povečanje dohodkov se bo gibalо le v okviru povečane proizvodnje, doseženega prometa blaga v trgovini in gibanja osebnih dohodkov. Zato je potrebno proračunsko potrošnjo omejiti na raven proračunskih dohodkov ter predvsem zagotoviti sredstva za plačilo obveznosti iz prejšnjih let, prosvete in kulture, socialnega varstva in drugih dejavnosti.

Predlog proračuna za leto 1967 znaša 2.819.287 starih dinarjev in se v primerjavi z realizacijo leta 1966 povečuje za 16 %. Tolikšno povečanje pa je samo navidezno, ker so med proračunske dohodke vključeni tudi dohodki prispevka za uporabo mestnega zemljišča v višini 140 milijonov starih dinarjev, povečanje dohodkov brez upoštevanja le-teh pa znaša le 10

(v S din)				
Zap. št.	Vrsta	Rebalans 1966	Potrošnja 1966	Program 1967 Indeks
1.	Prispevkj	1.803.400	1.839.038	2.050.800 111
2.	Dayki	498.700	539.244	530.830 98
3.	Takse	7.000	7.846	7.900 101
5.	Dohodki po posebnih zveznih predpisih	—	—	140.000 —
6.	Razni doh.	15.878	14.494	14.000 97
8.	Prenes. sred.	31.712	31.452	76.357 243
SKUPAJ:		2.356.690	2.432.074	2.819.287 116

Iz pregleda je razvidno, da se dohodki iz prispevkov, ki predstavljajo 73 % celotnih proračunskih dohodkov, povečujejo za 11 %. Prispevki iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja se povečujejo za 14 %, pri predvidenem povečanju mase osebnih dohodkov zaradi večje proizvodnje in produktivnosti.

Skupna stopnja prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja zvezne republike in občine se povečuje od 10,5 % v letu 1966 na 12,9 % v letu 1967, s tem, da zveza zadrži 4,9 %, medtem ko za republiko in občino ostane stopnja 8 %. Zaradi povečanja dohodkov iz udeležbe republike pri prometnem davku se delež republike zmanjšuje od lanskega 3 % na 2,8 odstotka, kar povečuje udeležbo občine od 5 na 5,2 %.

Novost v delitvenem razmerju je odliv prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja za tiste delavce, ki so na območju Slovenije zaposleni iz drugih republik. Prispevki teh delavcev se obvezno odvajajo v občine, kjer živi njihova družina.

Dohodki od davkov brez upoštevanja izrednih dohodkov od prometnega davka pri prodaji nepremičnin se povečujejo za 6 %, čeprav se dohodki od davkov od prodaje blaga na drobno povečujejo za 12 % in dohodki prometnega davka od alkoholnih pijač v gostinstvu za 12 %.

Med dohodke po posebnih predpisih so všteti tudi dohodki prispevka za uporabo mestnega zemljišča v višini 140 milijonov, od česar bo zbranih za izkoriščanje stanovanjskih površin ok. 80 milijonov, medtem ko bodo prispevki delovnih organizacij za izkoriščanja poslovnih prostorov znašali ok. 60 milijonov dinarjev.

1. DRUŽBENE SLUŽBE

Vzgoja in izobraževanje

V letu 1966 so bili doseženi na področju vzgoje in izobraževanju materialni pa tudi vsebinski rezultati.

— Ob koncu šolskega leta je uspešno izdelalo razred 90,4 % učencev osn. šol, kar je za 1,08 % več kot v preteklem šol. letu. Število učencev, vključenih v celodnevno bivanje, se je podvojilo. Z učinkovitim dodatnim poukom so mnogi učenci popravili negativne ocene. Tudi prostovoljne dejavnosti na šolah so prispevale svoj delež k oblikovanju otrokove osebnosti.

— Odstotek učencev, ki niso v 8 letih uspešno zaključili 8. razreda, se je v zadnjih treh letih znižal za 8,4 %.

— V višjih razredih osnovnih šol le 1,4 % učencev nima predmetnega pouka. Da bi tudi tem učencem nudili čimveč na predmetni stopnji, so bili sprejeti nekateri ukrepi.

— V novem šolskem letu so šole uveljavile nov predmetnik, učitelji so v roku načrtovali učno vzgojno delo in izdelali podrobne učne načrte.

— Kadrovska politika sveta za vzgojo in izobraževanje je dala dobre rezultate in znižala odstotek nekvalificiranih učnih ur.

— Posebne strokovne službe na osnovnih šolah so se okrepile, vse osnovne šole imajo psihologe.

— Šole so opremljene skoro z vsemi dosegljivimi učnimi pripomočki, tudi niže organizirane šole so v tem letu dobile mnoga sodobna učila.

— Izdelani in dopolnjeni so bili mnogi pomembni samoupravni akti.

— Gimnazija je kvalitetno napredovala tako v materialnem kot v pedagoškem pogledu. Urejena notranjost šole in modernejša oprema kabinetov sta imeli za posledico poglobljeno pedagoško delo in večjo individualnost pri izobraževanju učencev.

— Vzgojno varstveni zavodi so v tem letu prav tako dosegli vzgojne pa tudi izobraževalne rezultate, izboljšali svojo organizacijo in razširili kapacitete predvsem za predšolske otroke.

V letu 1967 je potrebno še sistematičneje in intenzivneje reševati vse tiste probleme, ki ovirajo večanje učinkovitosti in kvalitete izobraževalne in vzgojne dejavnosti. S tega osnovnega izhodišča se je treba lotevati vseh vsebinskih, materialnih in organizacijskih problemov, da bi zagotovili kakovostno delo v šolah in vzgojno-varstvenih zavodih.

V tem letu bo treba predvsem:

— Usposabljanje pedagoške in druge strokovne delavce, ki delajo v šolah in to v strokovnem, metodološkem in idejnem pogledu.

— Prizadevati si, da bo pedagoško delo čimbolje organizirano in racionalizirano po izsledkih sodobne znanosti.

— Še nadalje odkrivati vzroke »osipanja« učencev in slabih učnih uspehov ter jih odstranjevati s sodelovanjem posebnih strokovnih služb, pedagogov, staršev in družbenih organizacij.

— Preučevati celodnevno bivanje učencev v osnovnih šolah, ga urejati in oblikovati v strokovno doganjeno dejavnost.

— Zagotavljati in razvijati dejavnosti, ki vplivajo na o rokovo mentalno in fizično zdravje in delovno zmogljivost.

— Poklicno poučevati otroke v splošno-izobraževalnih šolah v sodelovanju s strokovnimi službami, poklicnimi zavodi, delovnimi organizacijami in starši.

— Prizadevati si za pravilno vrednotenje pedagoškega dela in resnično nagrajevanje po delu.

— Skrbeti za take oblike izobraževanja odraslih, ki posredno vplivajo na delovne sposobnosti in neposreden dvig kulturne in izobraževalne ravni zaposlenih.

Za izvršitev nalog s področja vzgoje in izobraževanja se dodeljuje v letu 1967 skladu za vzgojo in izobraževanje 989.283.000 starih dinarjev. Skupno s prejšnjim letom 1966 znaša sklad za vzgojo in izobraževanje 1.046.121.000 starih dinarjev. Podrobnejša razdelitev je naslednja:

(v 000 S din)

Vrsta potrošnje	Potrošnja 1966	Program 1967	Indeks
Osnovne šole	588.692	665.083	113
Gimnazija	88.024	93.265	106
Vzgojno-varstveni zavodi	131.776	149.997	114
Osnovna dejavnost skupaj	808.492	908.345	112
Glasbena šola			
Mos e-Polje	37.860	33.534	89
Del. univerza Moste-Polje	4.000	4.000	100
Zavod za prosvetno pedagoško službo Ljubljana I.	8.000	8.771	110
Vzgojni zavod Janeza Levca	29.831	28.247	95
Avtobusni in železniški prevozi	12.165	15.000	123
Solska prehrana	22.201	26.000	117
Prispevek za Skopje	355	320	90
Bančni stroški	138	300	217
Rezerva	—	21.604	—
SKUPAJ:	923.042	1.046.121	112

Pri razdelitvi sredstev je upoštevano:

— Delovni programi vzgojno-izobraževalnih zavodov so obračunani na podlagi obstoječe organizacijske strukture zavodov, veljavnih predmetnikov in učnih načrtov. Ti programi so obračunani z marili za leto 1966 in linearno povečani za 8 %.

— Osebnih dohodkov so znašali v letu 1966 za učitelja v rednem delovnem času 87.400 starih dinarjev, skupni 95.640 starih dinarjev, predmetnega učitelja v rednem delovnem času 91.840 starih dinarjev, skupni 99.800 starih dinarjev, profesorja na osnovni šoli v rednem delovnem času 98.560 starih dinarjev in skupni dohodki 107.310 starih dinarjev, na gimnaziji pa za redni delovni čas 116.840 in skupni povprečni mesečni dohodki 129.680 starih dinarjev.

Povprečni osebni dohodki so se povečali v primerjavi z letom 1965 za 23 %.

V letu 1967 bo gimnazija opravila 23.490 pedagoških ur, osnovne šole 204.571 in vzgojno varstveni zavodi 130.070 ur.

— V skupnem znesku sredstev, namenjenih osnovni dejavnosti, so tudi sredstva za materialne izdatke zavodov. S temi sredstvi je treba vzdrževati 27.202 m² površin, namenjenih vzgojno-izobraževalni dejavnosti, in zagotoviti materialne pogoje za vzgojno izobraževalno delo v 221 oddelkih.

Druge obveznosti in financiranje vzgojno-izobraževalnih zavodov:

— Glasbeni šoli za vzgojno-izobraževalno dejavnost 33.534.000 starih dinarjev. Pedagoško delo na glasbeni šoli je bilo ovrednoteno tako kot delo v osnovnih šolah na predmetni stopnji. Materialne izdatke si mora zagotoviti šola sama.

— Delavski univerzi se dodeli na podlagi realizacije v preteklem letu dotacija v višini 4.000.000 starih dinarjev.

— Zavodu za prosvetno pedagoško službo za naloge, ki jih izvršuje na splošno-izobraževalnih šolah,

glasbeni šoli in vzgojno-varstvenih zavodih v višini 8.711.200 starih dinarjev.

— Vzgojnemu zavodu Janeza Levca za šolanje mentalno prizadetih otrok iz naše občine 28.247.900 starih dinarjev samo za osnovno dejavnost brez investicij.

— Za avtobusne in železniške prevoze učencev, ki so bili prešolani na podlagi odloka o reorganizaciji šolske mreže, je predvidenih 15 milijonov starih dinarjev.

Obveznost občine do financiranja strokovnega šolstva v višini 242 milijonov starih dinarjev se v skladu s priporočilom splošnega zbora občinske skupščine prenaša na delovne organizacije v znesku 162 milijonov starih dinarjev, 80 milijonov starih dinarjev pa je zagotovljenih v proračunu.

V proračunu je zagotovljeno tudi 100 milijonov S din za investicijsko vzdrževanje šolskih in vzgojno-varstvenih objektov.

Socialno varstvo

V socialnem varstvu se v letu 1966 vse bolj prehaja iz ozke skrbj za materialno nepreskrbljene skupine prebivalstva v skrb za odpravo problemov, ki izhajajo iz človeških osebnih lastnosti, njegovih odnosov v ožjem in širšem okolju ter njegovih potreb in interesov.

— Socialna služba je bila usmerjena v utrjevanje socialnega dela v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Posebna skrb je bila posvečena problemu varstva otrok in ostarelim občanom, ki jim je družbena pomoč edini vir dohodkov. Kljub povišanju sredstev za socialno varstvo družbene pomoči ne zadoščajo za kritje najnujnejših življenjskih stroškov.

Zato so v letu 1967 še vedno pomembne naslednje naloge:

Socialno delo mora biti usmerjeno v preprečevanje nastajanja socialnih pojavov in problemov. Potrebna je odločnejša preusmeritev socialnega varstva v preventivno delo, da bodo socialni problemi reševani načrtno in strokovno.

— Socialna služba se ne sme omejit le na reševanje individualnih primerov, pač pa mora spremljati in analizirati socialne probleme in pojave ter ugotavljati vzroke njihovega nastajanja in predlagati ukrepe za njih preprečevanje.

— Za zagotovitev uspešnega opravljanja svojih nalog se morajo socialne službe še tesneje povezovati z družbenimi organi tako iz področja gospodarstva kot družbenih služb.

— Okrepiti in pospešiti je treba delovanje prostovoljnih socialnih delavcev po krajevnih skupnostih.

— Preučiti je možnosti zaposlitve mladine v delovnih organizacijah in obrtnih dejavnostih.

— Stremeti je za tem, da bo čimveč otrok — tudi socialno ogroženih — vključeno v vzgojno-varstvene zavode ter proučiti možnosti za ureditev otroških in športnih igrišč.

Izvajanje nalog na tem področju je neposredno vezano za zagotovitev potrebnih materialnih sredstev. Naraščanje potreb in stalno dviganje cen oskrbnih dni ima tudi v tem letu za posledico večanje proračunskih sredstev. V primerjavi z lanskega leta realizacija se obseg potrošnje v letu 1967 povečuje za 19 %.

Razdelitev skupnih sredstev, namenjenih za socialno varstvo, je naslednja:

(v 000 S din)

Vrsta potrošnje	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Oskrb. za otroke s stroški sprejema.	27.860	32.000	115
Šol. mleč. kuhinje	3.500	4.000	114
Rejnine	8.060	10.000	124
Počit. letovanja	11.191	11.000	98
Pomoč pri šolanju in varstvu	2.698	3.000	111
Oskrb. za odrasle	29.841	32.000	107
Stalne soc. podpore	15.039	17.000	113
Enkratne podpore	4.253	6.000	141
Kadrovske podpore	1.007	1.500	149
Pomoč odp. obsojencem	111	200	182
Pogrebni stroški	46	150	326
Preživnin. varstvo kmetov	4.785	10.000	209
Zavod za socialno delo	21.000	28.000	133
SKUPAJ:	129.392	154.850	119

— V vzgojnih in drugih zavodih je bilo v letu 1965 skupno 56 otrok, v letu 1966 pa je to število naraslo na 71.

Iz družbenih sredstev se krije polna oskrbnina za 15 otrok, v 56 primerih pa so plačniki občina, delno pa starši ali KZ SZ. Največje število otrok je v zavodih, kjer se cena mesečne oskrbnine giblje med 52 in 77.000 din, manjše pa je število v specialnih zavodih, kjer je višina oskrbnine preko 100.000 dinarjev. Ker so v teh zavodih otroci iz neurejenih družin, je prispevek staršev minimalen, saj je razmerje med prispevkom le-teh in občino 15 : 85.

— Socialno ogroženi otroci, katerih starši ne zmorejo prispevka za šolsko malico, prejema malico po nižji ceni ali celo brezplačno. Malice po nižji ceni prejema okrog 10 % šoloobveznih otrok. Glede na zvišane cene mlečnih malic in za kritje neporavnanih obveznosti v letu 1966 se zvišajo sred-

stva, namenjena šolskim malicam socialno ogroženih otrok.

— Iz proračuna se plačuje rejnina za 58 otrok (v letu 1965 — 45 otrok), od tega v celoti za 17 otrok, za 41 otrok pa delno. Višina rejin se giblje od 5.000 do 25.000 din in je odvisna od starosti otrok in kraja.

— Od skupnega števila 739 otrok, ki so v letu 1966 letovali v počitniških bazah, jih je letovalo 44 brezplačno, 162 otrok je plačalo polno oskrbnino, 533-tim pa je del prispevala občina.

V letu 1967 bo letovalo približno 900 otrok, ki so socialno in zdravstveno ogroženi. Zaradi zvišanih stroškov predvidena sredstva ne bodo zadostna in bo potrebno spremeniti kriterije.

— Da bi se zmanjšalo število primerov, ki zahtevajo večjo kurativno dejavnost (vzgojalnišča, rejništvo), je treba reševati individualne probleme že ob prvih znakih vzgojne ali materialne ogroženosti. V večji meri se je posluževati dnevnega varstva otrok.

— Ker so še premalo razvite službe, ki naj ostarelim nudijo ustrezno individualno pomoč, je v domovih počitka trenutno 94 oseb, med njimi 44 brez dohodkov.

— Povečanje življenjskih stroškov povzroča povečanje števila podpirancev kakor tudi povišanje odobrenih podpor.

S predvidenimi sredstvi bo možno minimalno povišanje podpor.

— Enkratne denarne pomoči se dodeljujejo posameznikom ali družinam, ki trenutno zaidejo v težko materialno stanje.

— Družinski člani, katerih hranilec služi vojaški rok, imajo pravico do pomoči po določbah temeljnega zakona o pomoči družinskim članom. Denarna pomoč znaša 25.000 S dinarjev za enega člana in za vsakega nadaljnjega 5000 S dinarjev.

— Kmetijski posestniki, ki jim je bila zemlja arondirana, imajo pravico do preživnine na podlagi odloka o preživninskem varstvu kmetov. V letu 1966 je preživnino prejelo 21 oseb v višini od 10.000 do 30.000 din, v letu 1967 pa se bo to število na podlagi že vloženih prošelj povečalo za 7.

— Zavod za socialno delo je kot samostojna strokovna služba za socialno varstvo usmerjena v reševanje individualne socialne problematike občanov. Zaradi prevzema nekaterih novih obveznosti (delo disciplinskega centra), predvidenega večjega obsega dela in izenačenja osebnih dohodkov na višino povprečnih osebnih dohodkov socialnih delavcev z ostalimi zavodi na območju mesta se povišuje dotacija za 33 %.

Varstvo borcev

Materialni položaj borcev NOB urejajo zvezni in republiški predpisi, vendar ne rešujejo zadovoljivo vseh vprašanj. Oblike denarne pomoči, ki jo zagotavlja občinska skupščina, so: priznavalnina, pomoč pri šolanju in enkratne pomoči.

V letošnjem letu se denarna pomoč povečuje predvsem zaradi večje pomoči za preventivno zdravljenje borcev in pomoči pri šolanju.

V 000 SD

Vrsta potrošnje	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks 67/66
Priznaval. borcem	40.157	44.000	110
Pomoč pri šolanju	9.706	11.500	118
Enkratne pomoči	5.230	6.500	124
SKUPAJ:	55.093	62.000	113

— V letu 1966 je prejelo priznavalnino 181 članov ZB s povprečno priznavalnino 18.729 S din.

— Pomoč pri šolanju je prejelo 60 učencev, v povprečju 14.850 S din.

— Enkratna pomoč je bila dodeljena v 243 primerih, v povprečju 21.000 S din.

Najpomembnejši dosežek pri varstvu borcev predstavlja rešitev številnih stanovanjskih problemov. Od evidentiranih 120 primerov je ostalo še 59 nerešenih. Skupno s kreditno banko je bilo vloženih za stanovanja 372.500.000 S din.

Reševanje stanovanjskih problemov bo moralo biti v prihodnje še vedno predmet združevanja sredstev tako iz amortizacije sedanjih stanovanj, sodelovanja upokojujencev iz 4 % prispevka in iz drugih virov.

Zdravstveno varstvo

V letu 1966 je bila akcija družbenih organov usmerjena v izboljšanje, pomenitev in racionalizacijo zdravstvene službe v težnji za usklajevanjem potreb z materialnimi možnostmi.

Čeprav so bili izdelani predlogi nove organizacije zdravstvene službe, je dokončna rešitev še vedno nerešena naloga. V prizadevanju za izboljšanje je potrebno doseči:

— uspešno programiranje zdravstvenega varstva, ki naj omogoči racionalnejše izkoriščanje razpoložljivih sredstev in hkrati zagotovi učinkovitejšo in kvalitetnejšo zdravstveno varstvo;

— pri razpoložljivih sredstvih za izdatke zdravstvenega zavarovanja je treba doseči pravilnejšo razmerja med potrebami zdrav. varstva, skladov zdravstvenega zavarovanja, nalogami zdravstvene službe ter pravicami občanov do zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja;

— posvetiti posebno pozornost programu preventivne zdravstvene pomoči ostarelim osebam, dalje osebam, zaposlenim na zdravju škodljivih delovnih mestih ipd. Da pa bo možno izvajati preventivno

dejavnost kontinuirano in v istem obsegu, je potrebna v letu 1967 tudi udeležba proračuna.

Vrsta potrošnje	(v 000 S din)		
	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Zdrav. nepremož.	20.522	22.000	107
Zdrav. zav. kmetov	2.787	—	—
Sofinanc. gosp. nege	4.912	5.000	102
Komis. za a. a. II. stop.	84	150	179
Sanitarna služba	73	—	—
Mrliška-ogled. služba	84	200	238
Zdravstv. preventiva	—	17.000	—
SKUPAJ:	28.462	44.350	156

— Povečanje obsega in cen zdravstvenih storitev, povišanje samoprispevka za zdravstveno zavarovanje prejemnikov družbene pomoči kakor tudi uvedba samoprispevka za zdravila povečuje potrošnjo sredstev. Za zdravljenje oseb, ki niso zavarovane, je bilo v letu 1966, vključno s pavšalom za zdravstveno varstvo uživalcev socialnih podpor, potrošenih 20,5 milijonov dinarjev.

— Služba gospodinske nege bolnim na domu uspešno zadovoljuje potrebe bolnih, osamelih občanov. Čeprav komunalna skupnost iz programa financiranja izloča to dejavnost, jo je kljub temu treba obdržati še naprej in zagotoviti sredstva v proračunu.

— Da bi se zagotovilo financiranje preventivnega zdravstvenega varstva v takšnem obsegu, kot ga programira zdravstveni dom v soglasju z medobčinskim zdravstvenim centrom, bo pretežni del preventivnih akcij in ukrepov financiral tudi v letu 1967 sklad zdravstvenega zavarovanja. Iz sredstev proračuna je treba zagotoviti financiranje nekaterih akcij in ukrepov in zanje odobriti 15,844.400 dinarjev. Razen tega je treba v celoti zagotoviti še sredstva za financiranje preventive kmetijskih zavarovancev.

Kulturno-prosvetna dejavnost

V zadnjem obdobju ugotavljamo zlasti v nekaterih zvrsteh kulture zaostajanje za drugimi dejavnostmi. Vzrok temu je predvsem v pomanjkanju ustreznih kriterijev za usklajevanje razmerja med razvojem kulture in gospodarsko rastjo. Nesporno je, da prav kvalitetne kulturne stvaritve prispevajo k uveljavljanju humanističnih družbenih odnosov in oblikovanju samoupravljalca. Da bi pospešili razvoj samoupravljanja, je med drugim treba usmeriti tudi družbena prizadevanja za razvoj amaterskih in profesionalnih kulturno-prosvetnih dejavnosti in najvišjih kulturnih dosežkov.

V letu 1966 je bilo začasno urejeno vprašanje prostorov za čitalnico Ljudske knjižnice Moste. Obe knjižnici (v Mostah in Polju) izpolnjujeta vzgojne in izobraževalne naloge v delu z mladino pa tudi z drugimi občani. Niso pa še zadovoljivo urejeni njihovi materialni problemi. Kulturno-prosvetna društva se v preteklem letu zaradi objektivnih, delno pa tudi subjektivnih vzrokov niso razvijala tako, kot smo načrtali ob pričetku leta.

— Predvidevamo, da bodo vlaganja v kulturo usklajena z razvijajočo se ekonomsko močjo. Po drugi strani pa bodo dolžni družbeni faktorji pospešiti kvalitetne in vsebinske premike kulturnih dejavnosti. Ugotoviti bo treba družbeno upravičenost kulturnih zavodov in zagotoviti racionalno uporabo sredstev za njih vzdrževanje.

Vzporedno s temi ukrepi bo treba zagotoviti kulturni stabilnejši delež v narodnem dohodku. V zadnjem obdobju ta delež upada, kar je v nasprotju z vsemi intencijami družbenega razvoja.

— Za potrebe kulturne dejavnosti je v letu 1967 predlagana potrošnja v višini 30,630.000 S dinarjev, ki se deli:

Vrsta potrošnje	(v 000 S din)		
	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Obč. svet zveze	—	—	—
kult. prosv. organiz.	—	1.500	—
Klubske dejavnosti	—	870	—
Dotac. kult. prosv. organizacijam	—	3.600	—
Skupaj amater. kult. prosvetna dejavnost	3.000	6.000	200
Ljud. knjižnica Moste	12.800	15.300	120
Matična služba	—	800	—
Ljud. knjižnica Polje	4.630	6.000	128
Skupaj knjižnice	17.430	22.100	126
Varstvo kulturnih spomenikov	—	2.530	—

— Aktivnim kulturno prosvetnim organizacijam je treba zagotoviti vsaj minimalne materialne pogoje, da bi lahko prilagodile svojo dejavnost zahtevam družbenega razvoja. Racionalizacija tudi na tem področju terjka ukinitev delovnega mesta profesionalnega tajnika zveze.

— Knjižnice je treba organizacijsko povezati in povečati knjižni fond — ob dejstvu, da so se knjige v zadnjem času občutno podražile — in pridobiti še nove bralce predvsem iz vrst mladih. Da bi delavcem v knjižnicah zagotovili enake osebné dohodke, kot jih imajo prosvetni delavci enakih profilov, je treba povišati dotacijo.

Telesna kultura

V preteklem letu je bila politika razvoja telesne kulture usmerjena v vedno množičnejše vključevanje mladine v aktivno telesno vadbo.

Proračunska sredstva so bila porabljena za vzdrževanje športnih objektov in naprav, financiranje množične telesno kulturne dejavnosti, stimuliranje trenerjev in funkcionalne izdatke zveze za telesno kulturo.

V letu 1967 je še naprej osnovna naloga tega področja:

— Telesna vzgoja v šolah naj res postane sestavni del vzgojno izobraževalnega procesa. Se intenzivneje je treba vključevati mladino tudi po dovršenem šolanju v športne in telesnovzgojne organizacije.

— Šolam in društvom zagotoviti objekte, kot so športna igrišča, s sodelovanjem gospodarskih delovnih organizacij. Le tako bo omogočena telesna vadba vsem učencem šol in drugi mladini.

— Ob večji zainteresiranosti delovnih organizacij za dvig storilnosti širiti skrb za rekreacijo v delovnih organizacijah in poskušati v večjih organizacijah z uvajanjem aktivnega odmora.

— Podpirati kvalitetni šport, ki temelji na množičnosti.

— Stremeti, da se sredstva in naprave, namenjene telesni kulturi, trošijo čimbolj smotrno in racionalno. V zvezi s to zahtevo je treba tudi spremeniti tekmovalni sistem.

— V letu 1967 se bodo finančna sredstva za telesno kulturo zbirala v skladu za financiranje telesne kulture. V sklad se bodo dotekala sredstva iz proračuna in delovnih organizacij.

Sredstva iz proračuna so namenjena vzdrževanju športnih objektov, množičnim telesnovzgojnim organizacijam, strokovnim delavcem, ki delajo na področju množične telesne vzgoje in za kritje nujnih funkcionalnih izdatkov zveze za telesno kulturo. Za te izdatke je v letu 1967 namenjeno 26,000.000 S din.

V tem znesku je upoštevana tudi namenska dotacija skladu za telesno kulturo, ki jo naj potroši za nakup opreme v klubu Mladih športnikov.

Druga društva in klube bodo financirale delovne organizacije kot pokrovitelji teh društev.

2. KOMUNALNO GOSPODARSTVO

V preteklem letu je komunalno gospodarstvo stopilo glede na nove ekonomske pogoje gospodarjenja v začetno fazo. Kljub vsem težavam in neurejenemu stanju pri financiranju komunalnega gospodarstva je bil zagotovljen najnujnejši obseg osnovne naloge vzdrževanja komunalnih naprav in izvajanja investicijskih del, ki so bila podana s programom družbenega razvoja za leto 1966. Komunalne naprave so sicer vzdrževali v minimalnem obsegu, vendar je ta v zadostni meri omogočal njihovo izkoriščanje. Pomembnejši uspehi so bili doseženi pri ureditvenih delih v stanovanjskih soseskah in na cestah (ureditev Jarš, Kajuhova cesta, Povšetova cesta, most v Zalogu), ki so bile že v prav kritičnem stanju.

V letu 1967 bodo na razpolago za vzdrževanje in gradnjo komunalnih naprav naslednja sredstva:

Vrsta potrošnje	(v 000 S din)	
	Viri sredstev	Program 1967
Vzdrževanje komunalnih naprav	Proračun	109.000
Komunalne investicije	a) Prisp. za urejanje mest. zemljišča	85.000
	b) Prisp. za uporabo mest. zemljišča	140.000
	c) Cestni sklad	65.000
	č) Gradbena podj.	290.000
	e) prorač. dotacija	53.000
	Skupno	633.000

Vzdrževanje komunalnih naprav in cest

V preteklem letu so bile naloge na tem področju opravljene v nekoliko manjšem obsegu kot v prejšnjih letih, četudi je bilo zanje porabljenih več finančnih sredstev. Vzrok za to je bilo povečanje cen, s katerimi so komunalne delovne organizacije zaračunavale svoje storitve.

Vzdrževanje javne snage je podjetje SNAGA podražilo tudi v preteklem letu. Izpiranje in luženje je ostalo pri skoraj enaki ceni (povečanje za 3,3 in 1,9 %), cene za redno čiščenje ulic v III. kategoriji (1-krat dnevno) pa so bile za 42 % višje. Sredstva so zato zadoščala le za slabo tretjino običajnega obsega rednega čiščenja.

Javna razsvetljava je bila v preteklem letu zaradi podražitve tokovine reducirana na manjši obseg, s čimer je bila zmanjšana potrošnja sredstev.

Vzdrževanje pokopališč je ostalo nespremenjeno po kvaliteti, četudi so krajevne skupnosti prevzele v oskrbo pokopališča, ki jih je prej oskrbovalo komunalno podjetje Sostro. Zaradi povečanja števila prebivalcev na vzhodnem mestnem območju bo potrebno razširiti obstoječa ali pa zgraditi nova pokopališča, kar zlasti velja za pokopališče v Polju.

Vzdrževanje zelenic je poverjeno komunalnemu podjetju »Rast«, ki je v preteklem letu dvignilo ceno svojim storitvam za 15 do 20 %, zaradi česar so razpoložljiva sredstva zadoščala le za najnujnejše vzdrževanje zelenic.

Geodetska dela so bila opravljena predvsem ob širših vzdrževalnih in rekonstrukcijskih delih na cestah, javni razsvetljavi in vodovodih. V prihodnje bodo ta dela zlasti potrebna ob izpolnitvi cestnega omrežja in njegovega katastra.

Vzdrževanje cest je bilo v preteklem letu poverjeno Cestnemu podjetju Ljubljana za zahodni del občine, v vzhodnem delu pa je oskrbovalo ceste komunalno podjetje Sostro. Za ostali del cestnega omrežja so skrbele po svojih močeh krajevne skupnosti. Finančna sredstva so bila premajhna za solidno vzdrževanje zlasti pri krajevnih skupnostih, ki imajo večje število manj obremenjenih poti.

Financiranje vzdrževanja komunalnih naprav se v letu 1967 bistveno spremeni, in sicer se sredstva za vzdrževanje čistoče, urejanje zelenic in javne razsvetljave prenesejo po sklepu mestnega sveta v finančni načrt mesta, tako da se ta del proračunske potrošnje v občinskem predlogu ukine. Na ta način se v občinskem proračunu zadrži samo vzdrževanje cest, pokopališč in financiranje naročenih geodetskih del v skupni višini 109 milijonov S din.

Za vzdrževanje cest je v proračunu predvideno skupno 100,000.000 S din. Ker se vzdrževanje cest III. reda prenese z novimi predpisi v pristojnost republike, se lahko del teh sredstev v višini 36,000.000 preusmeri na večja popravila cest, in sicer:

— za popravilo Zaloške ceste do novega mostu	10,000.000
— za popravilo Tovarniške ceste v Zeleni jami	26,000.000

Za namene vzdrževanja so v proračunu predvidena naslednja sredstva:

Vrsta potrošnje	(v 000 S din)		
	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Pokopališča	3,000.000	3,000.000	100
Geodetska dela	6,000.000	6,000.000	100
Skupaj	—	—	—
komun. naprave	9,000.000	9,000.000	100
Vzdrževanje cest	87,000.000	100,000.000	114
Skupaj	96,000.000	109,000.000	113

Komunalne investicije

Z uvedbo novih predpisov o prispevku za uporabo mestnega zemljišča ter o oddaji in urejanju stavbnega zemljišča so se zaostri pogoji oddaje oz. plačila prispevka za urejanje mestnega zemljišča. Z njimi so podane smernice za ekonomsko izrabo zemljišča in za koncentrirano stanovanjsko gradnjo. Na ta način naj bi bila zagotovljena smotrna uporaba sredstev, ki jih plačujejo investitorji stanovanjske gradnje, kakor tudi sredstev komunalno-gospodarskih organizacij za razširjeno reprodukcijo.

Na osnovi tega naj bi se v letu 1967 zbralo in potrošilo za gradnjo komunalnih naprav skupno 633,000.000 S din, in sicer:

— 85,000.000 S din iz prispevka za urejanje mestnega zemljišča (Sklada za urejanje mestnega zemljišča), ki naj bi jih angažirali za kritje obveznosti iz preteklih let in za nove investicije;

— od skupno zbranih sredstev iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča v višini okoli 140,000.000 S din se naj 80,000.000 S din porabi po programih krajevnih skupnosti, kjer bodo zbrana; 60,000.000 S din, zbranih iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča delovnih organizacij in drugih uporabnih poslovnih prostorov, pa naj bi angažirali za gradnjo oz. nadaljevanje gradnje že začelih cest, ki so pomembne za gospodarstvo;

— sredstva cestnega sklada v višini 65,000.000 S din naj bi prav tako angažirali za nadaljevanje že začelih cest;

— sredstva gradbenih podjetij, obračunana kot prispevek za urejanje mestnega zemljišča, naj bi angažirali na zunanjo ureditev že dograjenih objektov; iz sredstev dotacije proračuna za izgradnjo vodovodnega omrežja v višini 53,000.000 S din v stanovanjskih soseskah.

Na podlagi teh smernic naj bi bila izvršena naslednja investicijska vlaganja:

a) iz sredstev prispevkov cestnega sklada in proračuna	—
— Plačilo obveznosti zunanjih ureditev stanovanjskih blokov ob Zaloški, Povšetovi in Rojčevi ulici	40,000.000
— Nadaljevala naj bi se gradnja Kajuhove ceste od Kavčičeve ulice do Letališke ceste	82,600.000
— Izvršila naj bi se rekonstrukcija Kavčičeve ceste od Kajuhove ceste do Pokopališke ulice	69,900.000
— Rekonstruirala naj se cesta Sneberje—most Sentjakob	17,500.000
— Investicije po programih krajevnih skupnosti	80,000.000
— za investicije v vodovodno omrežje	53,000.000
Skupaj	343,000.000
b) iz sredstev gradbenih podjetij	—
— Ureditve okolice novih stanovanjskih blokov v soseski 1 (Gradbeno podjetje Pionir)	40,000.000

— Ureditev okolice novih stanovanjskih blokov v soseski 3 (Gradbeno podjetje Zidar)	60,000.000
— Ureditev okolice novih stanovanjskih blokov v soseski 12 (Gradbeno podj. Gradis)	50,000.000
— Ureditev okolice novih stanovanjskih blokov v soseski 6 (Gradbeno podj. Obnova)	140,000.000
SKUPAJ	290,000.000

3. STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Stagnacija stanovanjske gradnje, pričeta v letu 1965, se je nadaljevala tudi v letu 1966 iz že znanih razlogov.

Združevanje sredstev, najsi bo pri stanovanjskih podjetjih ali gospodarskih organizacijah skupno z bančnimi krediti, še ni doseglo tolikšne stopnje, da bi dosegli z njim vidnejše rezultate. Upošteva se samo ta razlog, lahko predvidevamo v letu 1967 nekoliko ugodnejši razvoj. Pri tem pa je treba omeniti značilnost izvršene ankete pri gospodarskih organizacijah, ki kaže na dejstvo, da organi upravljanja usmerjajo sredstva skladov skupne porabe v večji meri za potrebe individualne kot pa bločne gradnje. Pojav je razumljiv glede na sedanje stroške gradnje bločnih stanovanj. Pri individualni gradnji je soudeležba investitorjev znatno višja, s čimer je možnost sofinanciranja lažja.

Predvidevanja o dokončanih stanovanjih v letu 1966 so se v celoti izpolnila: občani so se vselili v nekaj manj kot 400 novih stanovanj.

Program stanovanjske gradnje v letu 1967

Nadaljevanje gradenj iz leta 1966:

stolpnica ob Kajuhovi c.
stolpnica ob Pokopališki ulici
stolpnica v Društveni ulici
stolpnica na Selu
4 stopnišča v Novih Jaršah.

Novogradnje v letu 1967:

3 stopnišča in 2 stolpnici v Jaršah	180 stanovanj
2 stolpnici v Polju	40 stanovanj
1 stolpič v Zalogu	20 stanovanj
SKUPAJ	240 stanovanj

Če bo pravočasno rešeno vprašanje financiranja priprave zemljišča, je predviden začetek gradnje stolpnice na Selu in stolpnice ob Pokopališki ulici.

Poleg navedenih gradenj bo JLA za svoje potrebe začela z gradnjo stolpičev ob Povšetovi ulici in nadaljevala z gradnjo vrstnih hiš ob Puterlejevi ulici.

V letu 1967 bo predvidoma dokončanih okoli 300 stanovanj.

Individualna stanovanjska gradnja ni dosegla predvidenega obsega, predvsem zaradi otežkočenega pridobivanja zemljišč. V veliki večini so zemljišča nenacionalizirana, zato jih morajo investitorji — če žele graditi — predhodno odkupiti od lastnikov po razmeroma visoki ceni. Po razpoložljivih podatkih bo v letu 1967 40 do 50 novogradenj večinoma v soseski 10 in 6, delno pa tudi v Zadvoru in Zalogu.

Za pospešitev načrtne in organizirane stanovanjske gradnje bo v letu 1967 razširjena urbanistična dokumentacija. V ta namen je v proračunu predvidenih 15.000.000 S din. S temi sredstvi bodo izdelani naslednji urbanistični dokumenti:

Razširitev GUP na celotno občinsko območje urbanistični program, uskladitev že izdelane urbanistične dokumentacije z elementi GUP, vključitev že potrjenih urbanističnih načrtov v enoten sistem, ozele nititev in ureditev posameznih karejev, za katere ni predvidena izdelava posebne urbanistične dokumentacije.

- Analiza in naročilo urbanistične dokumentacije za celotni zazidalni otok soseska MS 1.
- Akcijski program z naročilom dokumentacije — in površina za mestne in javne službe in naprave.
- Projekti komunalnih naprav in izvedbeni načrt centra soseske — MS 10 Zajčja Dobrava.
- Akcijski program z izvedbenim načrtom soseska MS 4, 5 Fužine.
- Zazidalni načrt vasi Slape, del soseske MS 7 Slape.
- Zazidalni načrt Kašelj — Soseska MS 8 Vevče-Kašelj.
- Analize, študije in manjše usluge LUZ.
- Geodetske izmere.

4. OSTALA PRORAČUNSKA POTROŠNJA

Dejavnost krajevnih skupnosti

V letu 1967 nadaljujemo s sistemom financiranja krajevnih skupnosti po istih kriterijih kot v letu 1966. Tudi v letošnjem letu naj bi krajevne skupnosti iz teh sredstev financirale manjše investicije, ki so nujno potrebne za življenje občanov, kot so vodovod, elektrika, vzdrževanje cest ipd. Prednost bodo imele tiste krajevne skupnosti, ki bodo

zbrale s samoprispevkom večja materialna sredstva na svojem območju. V ta namen je predvidenih 65 milijonov SD ali 97 % več kot v letu 1966.

Pri financiranju programov krajevnih skupnosti smo predvideli tudi dotacijo občinskemu skladu za uporabo mestnega zemljišča v višini 140.000.000 S din. Novouvedeni prispevek za uporabo mestnega zemljišča v višini 80 milijonov, zbran na območju KS, je namenjen izključno komunalnim investicijam v okviru krajevnih skupnosti, prispevek v višini 60.000.000 S din, zbran od delovnih organizacij, pa je namenjen za važnejše komunalne investicije v občini.

Delo državnih organov

Stroški državnih organov se povečujejo za 3 % predvsem zaradi financiranja nekaterih dejavnosti, ki v preteklem letu niso bile v proračunu. Med temi naj omenimo povečanje sredstev za giblivi del dohodkov uslužbencev milice (1.000.000 S din), stroški za volitve (5.000.000 S din), stroški za pobiranje prispevka za uporabo mestnega zemljišča (13.000.000 S din) in še nekatere manjše izdatke.

Sredstva za redno dejavnost uprave se pri 7 % povečanju mase osebnih dohodkov zaradi zmanjšanja števila zaposlenih in prenosa nekaterih služb na mesto znižujejo za 6 %.

Predlog je izdelan na podlagi delovnega programa, sistemizacije in enotnih kriterijev za določanje osebnih dohodkov upravnih delavcev na območju mesta.

(v 000 S din)

Vrsta potrošnje	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Osebnih izdatki za voljene člane	8.822	8.850	100
Stroški sej skupšč., svetov, komisij	7.208	7.300	101
Stroški reprezentance	975	1.000	103
Bančni stroški	1.222	1.500	123
Sredstva za redno dejavnost uprave	208.628	195.606	94
Pisarna za pravno pomoč	1.327	1.327	100
Vodna skupnost Ljubljana-Sava	697	700	100
Stroški za občinski praznik	—	1.000	—
Nagrade miličnikom	3.509	4.500	128
Proslava 25. letnice revolucije	781	—	—
Članarina Inštituta za javno upravo	—	500	—
Stroš. službe za pobiranje prispevka za uporabo mest. zemljišča	—	13.000	—
Stroški volitev	—	5.000	—
Skupaj	233.169	240.283	103

Financiranje Mestnega sveta

Po sprejetem odloku ima MS samostojne mestne dohodke. Ti dohodki so:

- upravne in sodne takse,
- davek od prometa blaga na drobno,
- prometni davek od alkoholnih pijač v trgovini in gostinstvu.

Če se upoštevajo naštetih dohodki vseh petih občin, znašajo skupna sredstva mesta 5.200 milijonov S din. Glede na to, da se proračunska potrošnja mesta ceni na 4.421 milijonov S din, je potrebno združevati le 85 % ustvarjenih dohodkov davkov, ki so v uvodu naštetih. S tem se udeležba občine za financiranje Mestnega sveta povečuje v letu 1967 proti letu 1966 za 147.170 milijonov S din ali za 273 %.

Z zvišanimi sredstvi bo možno poleg že sprejetih nalog izrazito mestnega značaja in nekaterih medobčinskih dejavnosti financirati tudi enotno za vse mestno območje stroške kolektivnih komunalnih naprav, javne snage, tokovine, vzdrževanje zelenic itd.

Druženopolitične organizacije in društva

Sredstva za dejavnost druženopolitičnih organizacij in društev se v glavnem predlogu proračuna zadržujejo na ravni realizacije preteklega leta. Povečujejo se le dotacije občinskemu odboru SZDL za volitve, občinskemu odboru ZB NOV kot soudeležbo pri vzdrževanju okrevališča v Banjolah, medtem ko se občinski zvezi za telesno kulturo dodeljuje v okviru kvote namenska dotacija v višini 2.000.000 za nakup opreme pri organizaciji Kluba mladih športnikov. Odstopanje od sprejetega načela je samo na področju financiranja kulture zaradi potreb, vendar je še vedno njihov zahtevek odobren samo s 5 %.

Nova postavka potrošnje predstavlja tudi dotacija Planinski zvezi kot soudeležba pri odpravi na Himalajo in dotacija 1.000.000 za razvoj turistične dejavnosti na področju občine.

Vrsta potrošnje	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Obč. odbor SZDL	10.383	11.000	106
Zveza združ. borcev NOV	5.880	7.000	119
Občinski komite ZMS	3.500	3.500	100
Občinska gasilska zveza	—	1.500	—
Občinski odbor RK	2.070	2.070	100
Občinska zveza prijateljev mladine	3.500	3.500	100
Občinski odbor LT	1.200	1.200	100
Počitniška zveza	800	800	100
Telesnovzgojna društva	24.000	26.000	108
Kulturno-prosvetna društva	3.000	6.000	200
Zveza slepih	800	800	100
Zveza gluhih	500	500	100
Taborniški odred ČRNI MRAV	500	500	100
Planinska zveza	—	1.000	—
Turistična dejavnost	—	1.000	—
SKUPAJ:	56.133	66.370	118

Negospodarske investicije

Tudi v letu 1967 je del proračunskih sredstev namenjenih za dokončno funkcionalno ureditev nekaterih ustanov s področja varstva in vzgoje. Tako je v ta namen predvideno:

- 30.000.000 S din za nakup opreme VVZ pri šoli Jarše, pri šoli Kette-Murn in v Polju,
- za nakup funkcionalne opreme postaj milice v Mostah in Polju 4.600.000 S din,
- za pomoč borcem pri urejevanju stanovanjskih vprašanj 30.000.000 S din,
- za ureditev nekaterih manjših telesno vzgojnih objektov pri osnovnih šolah 35.000.000 S din,
- za ureditev počitniške baze v Pacugu za člane ZB 4.000.000 starih dinarjev.

Skupna vsota anuitet za leto 1967 znaša 230 milijonov S din. V tem znesku so zajete anuitete za šolstvo, zdravstvo in socialno varstvo ter anuitete za odkupljena stanovanja in nekatere komunalne investicije.

(v 000 S din)

Vrsta potrošnje	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
Za tekoče naložbe			
Nakup funkcionalne opreme postaj milice v Mostah in Polju	3.000	4.600	153
Oprema VVZ	—	30.000	—
Stanovanja ZB	—	30.000	—
Počitniška baza ZB	—	4.000	—
Pacug	—	—	—
Dotacija za negospodar. investic. sklada za družbeni standard	—	35.000	—
SKUPAJ	3.000	103.600	

Za odplačilo anuitet in obveznosti iz prejšnjih let

Obveznost za odplač. kreditov	166.048	230.000	139
Obveznost do invest. v družb. službah	111.784	—	—
Obveznosti iz prejšnjih let	1.993	6.000	301
Skupaj	279.825	236.000	84
SKUPAJ:	282.825	339.600	120

Gospodarski posegi

Izdatki za gospodarske posege se povečujejo, glede na realizacijo 1966, za 17 %.

Stroški osemenjevanja govejih plemenic so vezani na dohodke od pavšalne osemenjevalnine in se povečujejo na 7.000.000 ali za 88 %.

Sredstva za vzdrževanje in popravila občinskih cest se povečujejo od realiziranih 87.000.000 na 100 milijonov ali za 15 %, s čimer bo zagotovljeno boljše vzdrževanje cest na območju občine.

Izdatki za zdravstveno zaščito živali se v letu 1967 delijo na veterinarsko zaščito živali v višini 950.000 S din in na izdatke za pospeševanje kmetijstva in zaščito rastlin v višini 1.100.000 S din.

Regres za mleko je planiran v višini 18.000.000 S din in predstavlja premijo za mleko, prodano neposredno potrošnikom.

Izdatki za povračilo vozovnic dijakom se zaradi podražitev prevozov povečujejo za 91 %.

Proračunska rezerva

Za nepredvidene in premalo predvidene izdatke je v načrtu 33.454.000 S din proračunske rezerve, kar predstavlja 1,2 % od celotnih proračunskih dohodkov.

III. del

Predlog proračuna občine

Predlog proračunskih dohodkov

				(v 000 S din)				VRSTA	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
VRSTA	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks	VRSTA	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks	III. Takse			
I. Prispevki				II. Davki				1. Upravne takse	3.453	3.500	101
1. Prisp. iz OD iz delov. razmerja	1,459.457	1,670.000	114	1. Maloprodaja	67.183	75.000	112	2. Sodne takse	4.393	4.400	100
2. Prisp. iz OD od kmetijstva	41.332	41.400	100	2. Občin. prometni davek od alkohol. pijač v trgovini	113.711	120.000	105	SKUPAJ:	7.846	7.900	101
3. Prispevek od obrti	204.226	204.000	100	3. Občin. prometni davek od alkohol. pijač v gostinstvu	65.157	73.000	112	V. Dohodki po posebnih zveznih predpisih			
4. Prispevek od obrti — pavšalno	44.121	44.000	100	4. Promet. davek od plačil za storitve	184.649	184.000	100	1. Prispevek za upor. mest. zemlj.	—	140.000	—
5. Prispevek od drugih dejavnosti	80.385	80.000	100	5. Prometni davek od nepremičnin in pravic	52.511	10.000	19	SKUPAJ:	—	140.000	—
6. Prispevek od intelektualnih storitev	1.578	1.600	101	6 Davek na dohod. od stavb	28.311	40.000	141	VI. Razni dohodki			
7. Prisp. od avtorskih pravic in patentov	4.215	4.200	100	7. Davek na TDS	12.013	12.000	100	1. organov uprave	1.082	—	—
8. Prispeve iz skup. dohodka občanov	3.724	5.000	134	8. Davek na dedišč. in darila	230	230	100	2. odpravljenih skladov	2.878	—	—
SKUPAJ:	1,839.038	2,050.200	111	9. Davek od premož. in pravic	565	600	106	3. osemen. gov. plem.	3.606	7.000	104
				10. Občinski prometni davek — ostalo	14.914	16.000	107	4. Drugi dohodki	6.928	7.000	101
				SKUPAJ:	539.244	530.830	98	SKUPAJ:	14.494	14.000	97

Predlog proračunskih izdatkov

				(v 000 S din)				NAMEN	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks
NAMEN	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks	NAMEN	Potroš. 1966	Program 1967	Indeks	12 — Dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev			
01 — Dejavnost šol				05 — Komunalna				Občinski odbor SZDL	10.383	11.000	106
Šolski sklad	944.319	989.283	105	Čiščenje cest	21.837	—	—	Zveza združenj			
Vzdrž. šol. objektov	67.257	100.000	149	Parki in nasadi	3.000	—	—	borcev NOV	5.880	7.000	119
Skupaj šol. sklad	1,011.576	1,089.283	108	Javna razsvetljava	24.982	—	—	Občinski komite ZMS	3.500	3.500	100
Strokovno šolstvo	44.000	80.000	182	Vzdrž. pokopališč	3.142	3.000	95	Občinska gasil. zveza	—	1.500	—
Glasbena šola	36.041	—	—	Komisija za tehn. Urbanistično načrtovanje in geodetska dela	19.785	21.000	106	Občinski odbor RK	2.070	2.070	100
SKUPAJ:	1,091.617	1,169.283	107	Komisija za tehnično kontrolo projektov	1.698	4.000	236	Občinska zveza prijateljev mladine	3.500	3.500	100
02 — Znanstveno in kult.-prosv. dejav.				Dotacija skladu za upor. mest. zemlj.	—	138.600	—	Občinski odbor LT	1.200	1.200	100
Ljudska knjiž. Moste	12.800	16.100	126	Dotacija skladu za urejanje mestnega zemljišča				Počitniška zveza	800	800	100
Ljudska knjiž. Polje	4.630	6.000	130	— namensko za ure-ditev vodovodov	7.473	53.000	710	Telesnovzgojna društva	24.000	26.000	108
Štipendije	2.058	3.000	146	SKUPAJ:	81.917	219.600	268	Kulturnoprosvetna društva	3.000	6.000	200
Naša skupnost	3.500	4.500	129					Zveza slepih	800	800	100
Občan	412	507	123					Zveza gluhih	500	500	100
Zavod za spomen. var.	—	2.530	—					Taborniki — odred Črni mrav	500	500	100
Vzdrž.kult. spomen.	—	4.000	—					Planinska zveza	—	1.000	—
SKUPAJ:	23.400	36.637	157					Turistična dejavnost	—	1.000	—
03 — Socialno skrbstvo				06 — Delo državnih organov				SKUPAJ:	56.133	66.370	118
Oskrbnine za otroke v domovih	27.861	32.000	115	Osebnj izdatki za voljene člane	8.822	8.850	100	13 — Negospodarske investicije			
Rejnine za otroke	8.060	10.000	124	Stroški sej SO, svetov, komisij	7.208	7.300	101	Za tekoče naložbe			
Šolske mlečne kuhinje	3.500	4.000	114	Stroški reprezentance	975	1.000	103	Nakup funkcional. opreme za postaji milice v Mostah			
Počitniška letovanja otrok	11.191	11.000	98	Bančni stroški	1.222	1.500	123	in Polju	3.000	4.600	153
Pomoč pri šolanju in varstvu otrok	2.698	3.000	111	Sredstva za redno dejavnost uprave	208.628	195.606	94	Oprema vrtcev	—	30.000	—
Oskrbnina za odrasle v domovih	29.841	32.000	107	Pisarna za pravno pomoč	1.327	1.327	100	Stanovanja ZB	—	30.000	—
Stalne socialne podpore	15.039	17.000	113	Vodna skupnost Ljubljana—Sava	697	700	100	Počitniška baza ZB Pacug	—	4.000	—
Enkratne podpore	4.253	6.000	141	Stroški za občinski praznik	—	1.000	—	Dotacija za negosp. investic. skladu za družbeni standard	—	35.000	—
Kadrovske podpore	1.007	1.500	149	Nagrade miličnikom	3.509	4.500	128	Obveznost za odplač. kreditov	166.048	230.000	139
Odbor za pomoč odpušč. obojencem	111	200	180	Proslava 25-letnice revolucije	781	—	—	Obveznost do invest. v družb. službah	111.784	—	—
Priznavalnine borcem, denarna pomoč in prispevek za soc. zav.	40.157	44.000	110	Članarina Institutu za javno upravo	—	500	—	Obveznosti iz prejšnjih let	1.993	6.000	301
Pogrebni stroški siromašnih	46	150	326	Stroš. službe za po-biranje prisp. za upor. mestnega zemljišča	—	13.000	—	SKUPAJ:	282.825	339.600	120
Pomoč pri šolanju članom ZB in invalidom	9.706	11.500	118	Stroški volitev	—	5.000	—	14 — Gospodarski posegi			
Enkratne pomoči članom ZB in invalidom	5.230	6.500	124	SKUPAJ:	233.169	240.283	103	Stroški osemen. govejih plemenic	3.726	7.000	188
Preživninsko varstvo kmetov	4.785	10.000	209					Vzdrževanje občin. cest	87.000	100.000	115
Zavod za socialno delo	21.000	28.000	133	08 — Financiranje skupnih mest. potreb				Zdravstvena zaščita živali	1.938	—	—
SKUPAJ:	184.485	216.850	118	Mestni svet Ljubljana	82.605	232.170	281	Veterinarska zaščita živali	—	950	—
04 — Zdravstvo				SKUPAJ:	82.605	232.170	281	Pospeševanje kmet. in zaščita rastlin	—	1.100	—
Zdravljenje nepremožnih	20.522	22.000	107	11 — Dejavnost krajevnih skupnosti				Regres za mleko	16.719	18.000	108
Stroški kmetij. zavarovanja	2.787	—	—	Finansiranje krajevnih skupnosti	33.000	65.000	197	Povračilo za vozovnice dijakom	628	1.200	191
Sofinanc. laične nege bolnika na domu	4.912	5.000	102	Dotacija krajevni skupnosti Jarše	45.000	—	—	SKUPAJ:	110.011	128.250	117
Komisija za AB I. stopnje	84	150	179	Dotacija krajevni skupnosti Vevče	40.000	—	—	15 — Vlaganje v rezervni sklad			
Sanitarna služba Mrliška	73	—	—	SKUPAJ:	118.000	65.000	55	Rezervni sklad	24.124	27.440	114
ogledna služba Preventiva	84	200	238					18 — Nerazporejeni dohodki			
SKUPAJ:	28.462	44.350	156					Tekoča rezerva	39.970	33.454	84
								SKUPAJ IZDATKI:	2,358.718	2,819.287	119

Poročilo sklada za financiranje razvoja družbenega standarda v občini Ljubljana Moste-Polje za leto 1966 in program za leto 1967

Spremembe v družbeno-ekonomskem sistemu, ki so bile uveljavljene v letu 1965 z ukrepi gospodarske reforme in zakonskimi predpisi, izdanimi še pred reformo, so v precejšnji meri vplivale na pogoje za razvoj družbenega standarda v občinski družbeni skupnosti. Te spremembe so vplivale tudi na razvoj našega komunalnega sistema, na vlogo in položaj komune. Vsi družbeni dejavniki v komuni so bili spodbujeni k proučitvi in oceni novonastalih družbenih pogojev in k izvršitvi ukrepov za prilagoditev tem novim družbenim pogojem.

Komuna ima precej težav zaradi omejene proračunske porabe, kar narekuje in še močnejše poudarja njeno pravo družbeno vlogo. Če je v preteklosti celotni gospodarski sistem usmerjal komuno pretežno k funkciji politične oblasti, ji sedanji položaj nalaga, da začne v čimvečji meri uresničevati ustavna načela komune, tj. da se uveljavlja kot družbeno-ekonomska skupnost delovnih ljudi in da se posveti urejanju razmerij med ljudmi v njihovem vsakodnevem življenju in potrebah. Prav ob teh naporih bo komuna najuspešneje usklajevala neposredne osebne koristi delovnih ljudi v vsakdanjem delu in življenju ter pri osebnem ustvarjanju s skupnimi koristmi delovnih organizacij in družbene skupnosti nasploh. Stalna naloga komune bo, da zagotavlja pogoje za uresničitev čim produktivnejšega in uspešnejšega dela človeka in delovne organizacije.

Taki naporji bodo prispevali k nadaljnjemu razvoju in krepitvi materialne podlage komune in standarda delovnih ljudi. Od tod izvirajo tudi prvenstvene naloge komune. Naše sodelovanje z delovnimi organizacijami bo potrebno še okrepiti pri reševanju vsakodnevnih problemov občanov. Zato bo potrebno nadaljevati z družbeno akcijo prostovoljnega združevanja sredstev za skupne zdravstveno-socialne, boričevske, vzgojno-varstvene in podobne potrebe delovnih ljudi v komuni.

Že v letu 1965 je bila dana pobuda vseh družbenih organizacij in samoupravnih organov v komuni za združevanje sredstev in reševanju vsakodnevnih problemov delovnih ljudi.

Osrednji dogodek je bil vsekakor splošni zbor ob, čine (OS, SZDL, sindikat), ki je zasedal 21. januarja 1966, na katerem je bil govor o problematiki družbenega standarda in združevanja sredstev. Splošni zbor je na podlagi obširnega gradiva in razprave sprejel priporočilo gospodarskim organizacijam o sodelovanju pri financiranju razvoja družbenega standarda. Splošni zbor je vsem delovnim organizacijam priporočil, da ob potrjevanju zaključnih računov za leto 1965 upoštevajo tudi skupne potrebe delovnih ljudi v komuni in skupni mestni skupnosti. V ta namen naj bi se sredstva iz delovnih organizacij združevala v posebnem skladu za družbeni standard. Občinska skupščina oz. upravni odbor sklada pa sta bila zadolžena za izvršitev vseh priprav pri oblikovanju programa zbiranja in razdeljevanja združenih sredstev.

1. Poslovanje sklada v letu 1966

Na podlagi navedenega priporočila splošnega zbora je bil na 15. seji obeh zborov skupščine dne 14. 3. 1966 sprejet odlok o ustanovitvi sklada za financiranje razvoja družbenega standarda.

Na podlagi tega odloka je bil imenovan upravni odbor sklada, ki šteje 15 članov, in sicer 10 članov predstavnikov delovnih organizacij in 5 članov, ki jih je imenovala občinska skupščina.

Delo upravnega odbora sklada je bilo v letu 1966 usmerjeno predvsem v uresničenje nalog, ki jih je sprejel splošni zbor. V skladu s priporočilom je upravni odbor izdelal program financiranja iz sredstev sklada v letu 1966 in sicer:

- poravnanje obveznosti občinske skupnosti za financiranje nove bolnišnice v Ljubljani,
- financiranje soudeležbe pri nakupu stanovanj za borce,
- financiranje razvoja otroško-varstvenih zavodov.

Da bi zagotovili potrebna sredstva, je bilo dogovorjeno na posvetovanju z delovnimi organizacijami, da naj bi le-te prispevale v sklad 1,55 % od čistega dohodka, doseženega v letu 1966.

Upravni odbor je ugotovil, da bi z upoštevanjem tega dogovora lahko zbrali 233.600.000 S dinarjev. Za uvrstitve obveznosti posamezne delovne organizacije je upravni odbor sklepal z njimi posebne pogodbe. Spričo specifičnih gospodarskih pogojev posameznih delovnih organizacij pa ni bilo mogoče pogodbeno zagotoviti navedenega zneska v celoti, marveč so bile pogodbe sklenjene le v višini 152.000.000 starih din.

Pri prvotni oceni ni bilo upoštevano, da imajo nekatere delovne organizacije (Vevče, SAP, AE) obračune tudi v drugih občinah in da so tudi tem namenile del sredstev za potrebe družbenega standarda delovnih ljudi v teh občinah. Zato so te delovne organizacije prispevale v sklad nižje zneske od predvidenih.

Na podlagi tako usmerjene dejavnosti sklada je bilo do konca novembra zbranih sredstev v višini 141 milijonov 165.000 starih dinarjev (glej prilogo).

Ta zbrana sredstva sklada je upravni odbor razporedil na podlagi temeljnega programa sklada, ki je predhodno že naveden, in sicer:

	S din
1. financiranje gradnje bolnišnice	33.465.000
2. stanovanja zveze borcev	52.210.000
3. vrtec pri osn. šoli Kette-Murn	19.445.000
4. vrtec Slape	9.946.000
5. dom Angele Ocepek	21.500.000
6. prispevki	4.520.000
7. bančni stroški	79.000
skupaj:	141.165.000

Potrebe za bolnišnico do višine 40 milijonov starih dinarjev bodo pokrite po obračunu obveznic posojila za Skopje, ki so jih dale delovne organizacije.

2. Program sklada za leto 1967

Priporočilo splošnega zbora v januarju 1966 daje tej družbeni akciji srednjeročen oz. trajnejši značaj, kar pomeni, da ni bila to samo naloga letošnjega leta, pač pa so vsi družbeni organi s tem zadolženi, da ustvarjajo pogoje za njeno nadaljevanje v naslednjih letih.

Možnosti za financiranje razvoja družbenega standarda oz. reševanje vsakodnevnih potreb delovnih ljudi v komuni iz občinskih virov (proračuna) se bodo še nadalje zmanjšale. Zato naj bi te probleme reševali s sredstvi delovnih organizacij, zbranimi v skladu za financiranje družbenega standarda. S sredstvi sklada naj bi se tudi v letu 1967 financirala tista področja družbenega standarda oz. potrebe delovnih ljudi, ki so določena v temeljnem programu sklada, in sicer:

	S din
a) financiranje gradnje bolnišnice	50 milij.
b) dotacija ZB za dodeljevanje individualnih posojil, za adaptacijo stanovanj in nakup zemlje	25 milij.
c) financiranje razvoja mreže vzgojno-varstvenih zavodov:	
— sofinanciranje varstv. ustan. Vevče	40 milij.
— nakup opreme za VVU Jarše, Kodeljevo, Polje	30 milij.
d) ureditev športnih ploščadi za potrebe šol in mladine (Moste, Vide Pregarc, Sostro, Zalog, Kodeljevo — ureditev klubskega prostora za mladino)	50 milij.

Na osnovi gornjega programa bi bilo treba zagotoviti v letu 1967 skladu (ok. 195 milij. starih dinarjev) sredstva, ki bi naj se združevala podobno kot v lanskem letu, in sicer na podlagi deleža od ustvarjenega dohodka. Na podlagi potreb sklada in predvidenih ustvarjenih sredstev dohodka po zaključnem računu 1966 lahko ugotovimo, da bi bila potrebna sredstva zagotovljena z deležem posamezne delovne organizacije v višini 0,8—1 %.

Zmanjšano obveznost naj bi upoštevali pri tistih delovnih organizacijah, ki imajo svoje obrate zunaj naše občine ter imajo iste obveznosti tudi do teh občin.

OBRAZLOŽITEV PREDLOŽENEGA PROGRAMA ZA LETO 1967

Ad a)

Financiranje ljubljanske bolnišnice je dolgoročna naloga (6 let), v kateri sodelujejo družbenopolitične skupnosti v širši ljubljanski regiji in republika Slovenija.

Skupaj potrebna sredstva	16.527.000.000 S D
Za občino Moste	571.196.000 S D
Dotacija S din	Kredit OS S din
1966 — 40.000.000	68.400.000
1967 — 50.000.000	81.606.000
1968 — 62.130.000	75.550.000
1969 — 46.470.000	56.507.000
1970 — 35.800.000	31.373.000
1971 — 23.360.000	
Skupaj:	257.760.000 313.436.000

Ad b)

Stanovanjski problemi nezaposlenih (in tudi nekaterih zaposlenih) borcev še vedno niso rešeni. Kljub velikemu angažiranju vseh družbenih dejavnikov in materialnih sredstev OS, stanovanjskega sklada, sredstev DO in republike bo ostalo še v naslednjem obdobju manjše število nerešenih problemov. (V letu 1966 smo rešili 45 stanovanjskih problemov.) V bodoče računamo od vseh upokojujencev na 4 % sredstva zavoda za socialno zavarovanje, ki se bodo zbrala na našem občinskem območju za reševanje še odprtih stanovanjskih problemov upokojujencev in tudi članov ZB. Naša skupna pomoč organizaciji ZB v letu 1967 bi bila v obliki dotacije v višini 25 milijonov starih dinarjev, ki bi jih dali članom ZB v obliki kredita za adaptacije, pomoč pri gradnji in za nakup zemlje. Le s skupnimi naporji komune bo mogoče tudi ta pereči družbeni problem rešiti v naslednjih letih in s tem končno rešiti probleme borcev in odgovornost družbe do njih.

Ad c)

a) V varstvenem zavodu v Vevčah imajo v varstvu 159 otrok, v normalnih pogojih dela pa bi bilo možno sprejeti le 90 otrok. Iz tega sledi, da je ta varstveni zavod eden tistih, ki imajo zmogljivosti najbolj prekoračene. Ob tem pa je treba upoštevati še dejstvo, da objekt, v katerem je danes varstveni zavod, ni bil gradben namensko, pač pa funkcionalno prilagojen z večjimi adaptacijami. S predvidenimi novogradnjami pa bodo potrebe še narasle. Papirnica Vevče je vedno kazala razumevanje za reševanje problemov delovnih ljudi. Prav tako se je tudi v sedanji situaciji odločila v večji meri sofinancirati gradnjo novega varstvenega zavoda v Vevčah. Zato je prav, da bi sodelovala tudi občina in v skladu zagotovila v ta namen 40 milijonov S dinarjev.

b) V l. 1966 sta bila dograjena in odkupljena objekta za celodnevno bivanje otrok na Kodeljevem in Jaršah; v teh objektih ima varstvo okrog 400 otrok. Pred zaključkom gradnje je tudi varstveni zavod v Polju, ki bo lahko sprejel v varstvo do 120 predšolskih otrok. V tem letu so bili za varstvo 60 predšolskih otrok usposobljeni tudi prostori v kupljenem stanovanju v Slapah. V letu 1966 je občina uspela financirati le gradnjo navedenih objektov, medtem ko je nakup opreme ostal še nezagotovljen. Za kritje najnujnejših potreb, ki bi omogočile delo tem zavodom, pa bi potrebovali skupaj 30 milijonov S din. (Od tega 10 milijonov za Jarše, 7 milijonov za Kodeljevo in 13 milijonov za Polje).

Ad d)

Za razvijanje športnega življenja ustvarjamo pogoje za rekreacijo občanov, zlasti pa za angažiranje mladine, s čimer zmanjšujemo vzroke za pojavljanje mladinskega prestopništva in njihov zdrav duševni in telesni razvoj. Za organizacijo športnega življenja so potrebni različni športni objekti. Kljub dosedanemu širjenju mreže športnih objektov so le-ti v primerjavi s potrebo in željami občanov premalo številni. Zato je za nadaljnje pospeševanje športnega življenja potrebno razširiti obstoječo mrežo športnih objektov.

Glede na skromne vire sredstev, iz katerih lahko družbena skupnost financira njihovo gradnjo, se naj bi tudi razvoj tega področja družbenega standarda vključil v program združevanja sredstev. Največji učinek in najbolj smotrna uporaba teh družbenih sredstev bi bila dosežena, če bi del združenih sredstev usmerili v gradnjo odprtih ploščadi, ki naj bi jih zgradili tam, kjer je pomanjkanje športnih objektov največje. Zato predlagamo, da bi financirali športne ploščadi in športno opremo na področju Most, Sostrega Zaloga in Kodeljevega v skupni višini 50 milijonov starih dinarjev.

Če bomo pri gradnji aktivirali tudi šolsko mladino, mladino in druge občane v KS, bi s temi sredstvi lahko zagradili še kakšen dodaten ali razširjen objekt te vrste.

ZAKLJUČEK

Naša stalna naloga, ki izhaja iz ustavnih načel in sistema, je, da se komuna uveljavlja kot družbeno-ekonomska skupnost delovnih ljudi za zadovoljevanje in reševanje razmerij in problemov delovnih ljudi v vsakdanjem delu in življenju. Ni naloga občinske skupščine, da zbira sredstva za skupne potrebe na fiksni način, temveč v razvijanju mišljenja občanov, da je skrb za razvoj standarda v komuni stvar vseh družbenih sil in občini. Popolnoma jasno je, da bodo morale delovne organizacije tudi v bodoče predvsem vlagati sredstva v modernizacijo proizvodnje, vendar ne smemo pozabiti na druge probleme delovnih ljudi, ki vplivajo na njegovo počutje, na njegovo delo, na boljše gospodarjenje, večjo storilnost, večje povečanje ND in OD.

Zato predlagamo splošnemu zboru, da naj sprejme priporočilo organom upravljanja delovnih organizacij, da tudi v letu 1967 sodelujejo pri izpolnjevanju družbene naloge, ki jo ima sklad za financiranje razvoja družbenega standarda.